

TĒVIŠKĒS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 24 (2935) 2006 JUNE - BIRŽELIS 13 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS - LITHUANIAN WEEKLY • tevzib@pathcom.com • Nr. kaina - \$1

Išlikti savimi

Lietuvos seimo opozicija pernai kėlė klausimą, ką reiškia tas Rusijos kunigaikštienės titulas, suteiktas žemės ūkio ministerei Kazimierai Prunskienei, ir ar jis nežemina Lietuvos vardo? (ELTA, 2005.VII.28).

TA titulą politikė priėmė iš vadinamųjų Tarptautinių asmenybės rūmų, įsikūrusių Sankt Peterburge. Nei kas tie rūmai, nei ką reiškia šiandien tie nebepopuliarūs titulai nedaug kam žinoma. Bet kai klausimas viešai keliamas, knieti noras sužinoti. O tai siejasi ir su rūpesčiu bei spėliojimais, ar tokių titulų suteikimai ir apdovanojimai priėmusio kaip nors neįpareigoja, gal net "gyventi geruoju" bet kokiomis aplinkybėmis? Ministerės veiklos akiratyje išskyla ir paradoksas – komunistinio režimo užverbuota "Šatrija", kuriai kelta byla ir palūkęjus nutraukta, – staiga Rusijos kunigaikštienė! Toliau – Borisovo milijonas Paksui, sukėlęs rimtą valdžios krizę iki prezidento nušalinimo ir Borisovo apkaltinimo, kuris, atrodo, buvęs tik "dėl šventos ramybės". Pagaliau – ir Uspaskichas atsidūrė valdžioje ne tik su nauja skambaus vardo partija, bet ir su stambiu finansiniu svoriu, kuris geresnio gyvenimo išsiilgusiems atrodė kaip vienintelis išmintingas sprendimas gal net maždaug pagal mūsų senolių patirtį ir patarimus: turtingam ponui tarnauti geriau apsimoka. Visus tuos ir kitus panašius reiškinius sudėjus krūvon, peršasi išvada, kad rusų arba prorusiškoji įtaka yra pasiekusi valdomąsias šalies viršūnes, kuriose dingio politinis stabilumas, išryškėjo ir sustiprėjo asmeninės kovos dėl užimamų pelningų vietų ir savivalės apsaugojimo. O apačioje vis garsiau padūsaujama, kad "prie rusko buvo geriau". Nesunku įsivaizduoti Rusijos vadovo veidą, išgirdus tokius Lietuvos "liaudies" pareiškimus. O kaip Vakarai vertina tai, kad buvusio kompartijos vado, dabartinio Lietuvos ministerio pirmininko A. Brazausko sudarytoje koalicinėje vyriausybėje žemės ūkį tvarko Rusijos kunigaikštienės titulą priėmusi ministerė?

KELIO galas pasibaigė – Tryliktoji vyriausybė š.m. gegužės 31 dieną atsistatydino. Valstybės vadovas Valdas Adamkus jau kuris laikas nerimavo dėl įvykių valdančiuose sluoksniuose ir kone kasdien atsirandančių vis naujų bėdų koalicijos partnerystėje, kurioje partijų ir partijų deleguotų ministrai daugelyje klausimų visiškai nebesikalba. Paryškėjo ir kai kurių iš jų asmeninis savanaudiškumas, nesuderinamas su tarnybine padėtimi. Pirke už centus, pardavė už milijonus, tapę jie ar jų šeimos nariai iškiliais turtuoliais, užgožti įvairių verslinių reikalų, savo tiesioginio darbo nebevertino, juoba kad į daugelį dalykų nesigilino ir paprasčiausiai jų nesuprato. Tokiai padėčiai įsivyravus, pasigesta ir moralinės atsakomybės, apie kurią ir valstybės vadovas ne kartą buvo viešai prašnekęs. Karalius mirė – te gyvuoja karalius!.. Kas bebūtų, sudaroma nauja keturioliktoji nepriklausomos Lietuvos vyriausybė. Šia proga vis dėlto prisimintina, kad laiko tėkmė viską iš eilės suklosto, ir nėra nieko, kas nepriklausytų nuo praeities. Užtat pastarosios paveldas – vienoks ar kitoks – glaudžiai siejasi su ruošiamais planais, priimamais įstatymais bei visa politine strategija. O tai jau, vienaip ar kitaip, dalykai ilgalaikiai, neapriboti vadovų kadencijų ir nuo jų nepriklausą. Šitai žvelgiant, parenkamų nepriklausomai Lietuvai valdyti asmenų praeitis kvalifikacijų pakopose neturėtų būti paskutinėje vietoje. Atsistatydinusio A. Brazausko žodžiai "atėjo laikas jaunajai kartai dirbti toliau" yra visiškai teisingi. LTSR respublikos vadovams užteko pragmatinės politikos, nes principais rūpinosi Maskva. Nepriklausomai valstybei stiprinti reikia ir to, ir to. Kasdienės ir trumpos naudos politika, atjungta nuo principingumo bei tautinių interesų, gali virsti pati sau tikslu, o suiručių bei stiprių įtakų atvejais net nuogu pataikavimu, nusilenkimu jėgai ir netiesai. Lietuva savo ilgamete kova už laisvę, didžiųjų darbų ir gyvybių aukomis tikrai nusipelnė išlikti savimi. Linkėtina, kad taip būtų. Č.S.

Šiame numeryje

Lietuviškos šventės Karaliaučiaus krašte – 1,2 psl.
Politikos alchemikų eksperimentai – 2,5 psl.
Mūsų tėvas – 3 psl.
Daugelio sutrypti likimai – 4 psl.
Šeimos rūpesčiai – 5 psl.
Seniausia pasaulio lietuvių organizacija – 6 psl.
Romanistas Jurgis Gliuda, jo šimtmetis – 8 psl.
Pavasario sūpuoklėse – 9 psl.
"Taikūs atomas" – genocidas – 10,11 psl.
Sportinės jaunimo varžybos – 12 psl.
Skambėk, lietuviškas žodi – 13 psl.

Toronto lietuvių jaunimo ansamblis "Gintaras" savo metiniame koncerte *Žemele, motinėle* didžiojoje Anapilio salėje š.m. gegužės 14 d. naujais, ne visiems matytais šokiais džiugino gausius žiūrovus. Viršutinėje nuotraukoje gintariečiai su naujais vadovais – kairėje Gintarė Sinskaitė-Kalendrienė, dešinėje Romas Jonušonis
Ntr. R.D. Puterių

Lietuviškos šventės Karaliaučiaus krašte

**EMILJA BUKONTIENĖ,
Kraupiško (Uljanovo)
vidurinės mokyklos lietuvių
kalbos mokytoja**

Karaliaučiaus krašto mokyklose švenčiamos Lietuvos valstybinės, tautinės ir religinės šventės, iškeliamos atmintinos datos.

Visi laukia šiltesnių ir ilgesnių dienų, pavasario. Su jo laukimu susijusios Užgavėnės, kai vejama žiema, sudeginami žiemos simboliai ir visas blogis. Kraupiško (Uljanovo) vidurinėje mokykloje piešėme įvairius gyvūnus – gervės, ožio, ožkos, giltinės, velnio kaukes ir išvijome žiemą.

Būdviečių (Malomožaisko) vidurinės mokyklos lietuvių kal-

bos fakultatyvo moksleiviams sveikinimus Lietuvos valstybės atkūrimo dienos – Vasario 16-osios proga perdavė Šilalės rajono, Laukuvos Norberto Vėliaus ir Tauragės "Šaltinio" vidurinės mokyklos kolektyvai.

Su mokiniais buvo kalbama apie šią brangią šventę, Lietuvos vėliavos spalvas ir jų reikšmę, deklamuojami eilėraščiai. Jūs moko mokytoja Ksavera Butautienė.

Kraupiško (Uljanovo) vidurinėje mokykloje suruošėme Tauragės moksleivių centro keramikos būrelio darbų parodėlę. Šiuos keramikos darbelius padovanojo lietuvių kalbos fakultatyvo moksleiviams. Buvo paruošta paroda apie Vasario

16-ąją, mokiniai mokėsi eilėraščių apie Lietuvą.

Būdviečių (Malomožaisko) vidurinėje mokykloje į Lietuvos Nepriklausomybės dienos minėjimą atvyko miestelio administracijos vadovė N.P. Kudašova (ji lietuvių, jos vaikaitė mokosi lietuvių kalbos), mokyklos direktorė B. Sinelnikova. Visi vaišinosi arbata, blynais, lietuviškais saldainiais, dainavo lietuviškas dainas.

Kraupiško (Uljanovo) vidurinėje mokykloje buvo suruošta Tauragės moksleivių kūrybos centro piešinių paroda, mokiniai deklamavo eilėraščių, žaidė žaidimus.

Nukelta į 2-rą psl.

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, ON L5C 1T3 Canada.
Tel. 905 275-4672 • FAX 905 290-9802
E-mail: tevzib@pathcom.com • www.tzib.com

Agreement No. 40012376 PAP Registration No. 09408. CPM 1001760.
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai".
REDAGUOJA: vyr. red. prel. dr. Pr. Gaida, red. Č. Senkevičius, red. R. Sakalaitė-Jonaitienė, techninė red. V. Tumosienė. Metinė prenumerata - \$50, rėmėjo - \$60, garbės - \$70. Oro paštu į užjūrius - \$170, paprastu paštu - \$60. Amerikoje - JAV dol.

Keičiant adresą kreiptis į "TŽ" administraciją. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisyti redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland) is published weekly by the Lithuanian Canadian R.C. Cultural Society "Žiburiai", Inc.
Subscriptions: regular - \$50, patron - \$60, sponsor - \$70 per year. Airmail overseas - \$170, regular mail overseas - \$60. US subscriptions are payable in US funds. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

Return undeliverable Canadian addresses to Circulation Dept. at mailing address given above.

We acknowledge the financial assistance of the Government of Canada, through the Publications Assistance Program (PAP), toward our mailing costs.

Canada

RELIGINIAME GYVENIME

Amerikos lietuvių Romos katalikų federacija, jungianti išeivijos katalikų organizacijas bei institucijas, spalio 20-22 dienomis Čikagoje šaukia Amerikos lietuvių katalikų kongresą. Amerikos lietuvių Romos katalikų federacija buvo įsteigta 1906 metais Wilkes Barre Pennsylvania valstijoje. Kongrese bus paminėtas Federacijos šimtmetis. Šiais metais taipgi sueina 50 metų nuo Katalikų federacijos jaunimo stovyklos "Dainava" įsteigimo ir 40 metų nuo Federacijos iniciatyva Šiluvos Marijos koplyčios įrengimo Nekaltojo Prasidėjimo bazilikoje Vašingtone.

Šv. Kotrynos šventovė Vilniuje gegužės 27 d. po keletos metų restauravimo atvėrė duris lankytojams. Šventovės pagrindinė nava pritaikyta koncertinei veiklai (252 sėdimų vietų), rūsius tikimasi naudoti parodoms, o aplink pagrindinę navą išsidėsčiusiose patalpose repetuos Vilniaus miesto savivaldybės meniniai kolektyvai, vyks kameriniai renginiai. Patalpų administravimas paskirtas Vilniaus mokytojų rūmams. 2003 m. Vilniaus savivaldybė su Vilniaus arkivyskupija pasirašė panaudos sutartį, leidžiančią neveikiančius maldos namus restauruoti ir 20 metų naudoti kultūrinei veiklai. Pastato restauracija kainavo 6 mln. litų.

Kryždirbystės paroda Birštono sakraliniame muziejuje vyko balandžio 15-30 d.d. Parodoje pristatyti Armėnijos, Kalnų Karabacho, Rusijos ir Lietuvos "čačkarai" – armėnų kalba – "kryžius-akmuo". Šie religiniai paminklai, vaizduojantys kryžių, apsuptą sudėtingais raštais. Juos statydavo, minint svarbius istorinius įvykius, miestų, šventovių, kelių, tiltų statybą, švenčiant pergales, pagerbiant iškilius asmenybes. Lietuvoje pirmas čačkaras buvo pastatytas Kryžių Kalne 2001 m. švenčiant 1700-ąsias Armėnijos krikšto metines.

Paskaitą apie Atgailos sakramentą balandžio 25 d. skaitė vysk. pagalbininkas doc. dr. Jonas Ivanauskas. Per gavėnios susitikimą aptarus teologinę susitaikymo prasmę, kalbėtojas dabar daugiau

dėmesio skyrė praktiniams šio sakramento šventimo aspektams. Jis atkreipė dėmesį, jog šiuolaikinių žmonių išpažintims trūksta pasirėngimo. Jis taip pat kalbėjo apie religinio gyvenimo deformacijas, nekrikščionišką savo gyvenimo traktavimą, keičiantį ir Atgailos sakramento supratimą. Susitikimo pabaigoje vysk. Ivanauskas atsakė į gausius susirinkusiųjų klausimus, pažadėjo šia tema surengti dar vieną susitikimą.

Vatikanio Tikėjimo doktrinos kongregacijos sekretorius arkivyskupas Angelo Amato paragino tikinčiuosius boikotuoti filmą, sukurtą pagal Dan Brown romaną "Da Vinci Code". Arkivyskupo teigimu, tai esąs "srautas įžeidimų, šmeižtų, istorinių bei teologinių klaidų, nukreiptų prieš Jėzų, Evangeliją ir Bažnyčią". Boikotavimas gali turėti finansinių pasekmių, kaip atsitiko ankstesnio netikroviško filmo "Paskutinis Jėzaus gundymas" leidėjams. Pasak artimo popiežiaus Benedikto XVI bendradarbio arkivyskupo Amato, D. Brown knygos sėkmė rodo taip pat katalikų nesugebėjimą pagrįsti turimą viltį ir ginti savo tikėjimą.

Popiežiškos socialinių mokslų akademijos XII visuotinis susirinkimas vyko balandžio 28 – gegužės 2 d.d. Vatikane. Nagrinėta tema "Nyktantis jaunimas? Solidarumas su vaikais ir jaunuoliais sukurtųjų laikais". Popiežius Benediktas XVI balandžio 28 d. sveikinimo žodyje teigė, kad gimstamumo sumažėjimas daugelyje Vakarų valstybių pirmiausia turi moralines ir dvasines priežastis. Tai – meilės ir vilties nebuvimas, vaikų augimas visuomenėse, kuriose nepaisoma Dievo buvimo ir susiduriama vien su materialistiniu požiūriu į gyvenimą. Akademijos pirmininkė prof. Mary Ann Glendon konferencijos pabaigoje priminė, kad jokia visuomenė ir jokia kultūra negali leisti prarasti jaunimą, nes drauge su jaunuimu išnyks kiekvienos tautos viltys ir kilnūs idealai. Akademijos ilgametis projektas yra ištirti ilgalaikes pastarųjų dešimtmečių demografinių pokyčių pasekmes.

Lietuviškos šventės Karaliaučiaus krašte

Atkelta iš 1-o psl.

Lenkvičių (Lunino) pagrindinėje mokykloje mokytoja Aldona Bursteikienė fakultatyvo mokiniais papasakojo apie lietuvių tautos kelią į Nepriklausomybę, 1990 m. kovo 11-osios reikšmę. Mokiniai apie tai skaitė iš vadovėlių ir kitų knygų, žiūrėjo paveikslėlius, kabinetas buvo papuoštas tautine simbolika.

Velykų šventė

Tilžės (Sovetsko) 1-ojoje mokykloje-internate gyvena mokiniai, neturintys tėvų arba apribotos jų teisės. Todėl mokytoja Aldona Bursteikienė stengėsi, kad mokiniai pajustų šventės aplinką.

Mokytoja papasakojo apie Velykų tradicijas Lietuvoje, kiaušinių marginimą, jų prasmę, margučių spalvas, kiaušinių dažymo būdus ir jų raštus. Mokiniai deklamavo lietuvių poetų eilėraščius, skaitė apie šią šventę, piešė velykinius sveikinimus, vaišinosi šakočiu ir saldinais, džiaugėsi lietuviškais raštais išmargintais margučiais, juos rideno.

Būdvičių (Malomožaisko) vidurinės mokyklos lietuvių kalbos fakultatyvo moksleivius, kuriuos moko mokytoja K. Butautienė, šv. Velykų proga sveikino Tauragės "Šaltinio" vidurinė mokykla.

Velykinės veiklos metu šioje mokykloje buvo surinkti margučiai ir perduoti į Būdvičius. Mokiniai gavo atvirukų, velykinių sveikinimų ir lipdukų. Mokiniai skaitė gautus velykinius sveikinimus, deklamavo eilėraščius, rideno margučius, vai-

šinosi arbata ir velykine "boba". Kraupiško (Uljanovo) vidurinėje mokykloje susirinko lietuvių kalbos fakultatyvo mokiniai, tėvai, kai kurie lietuvių bendruomenės atstovai.

Iš Tauragės moksleivių, kūrybos centro mokiniai gavo velykinių sveikinimų, atliktų įvairia technika. Kabinetas buvo papuoštas velykine atributika, vaišinėmės šventiniu pyragu ir saldinais. Labiausiai visiems patiko margučių ridenimas.

Šv. Velykos su mokinių tėvais. Kraupiškio (Uljanovo) vidurinė mokykla, mokytoja E. Bukontienė, 2006.IV.17

Malomožaisko (Būdvičių) vidurinė mokykla. Prie m-los ridename kiaušinius per šv. Velykas. Mokytoja K. Butautienė

Politikos alchemikų eksperimentai

ANTANINA GARMUTĖ

Lietuvos seime – kaip viduramžių alchemikų laboratorijose – vyksta įdomūs procesai. Darbiečiai išsijuošę rūpinasi saviškiais: vieni gesina vokiškų skandalus, kiti Afrikos valstybėse lanko (nagrinėja čiabuvių skurdą?), tretį gina savo vado langų valytojų (meilužių?) garbę. Nors gerai pasikausčiusi seimūnė (buvusi firmos ar paroduotuvės buhalterė), pretenduojanti į ministeres, televizoriuje visai Lietuvai įrodinėjo, kad moralė politikui ne tiek svarbi, kiek gerai atlikti darbai. Negana to, energingoji politikė panūdo sudaryti komisiją prezidento veiklai tirti. (Gal nebuvo susipažinusi su konstitucija ir nežinojo, kad ne seimas prezidentą, o prezidentas – seimą gali paleisti).

Nuo pagrindinės partijos atskilo ir susikūrė nauja tos pačios pakraipos, be ideologijos partija. Bet ji nieko nebestebi-

na: manoma, kad abu rusakaliai vienodai Lietuvai tarnauja... Tik keista, kodėl gerokai anksčiau buvo skleidžiamas mitas, jog naujųjų darbiečių (piliečių) vadas yra vaikas tremtinės, esą iš vargo tolybių parsivežusios vyrą, kuris Lietuvą pasirinko savo tėvyne. Kaip patriotiška! Dabar gi žiniasklaida atskleidė: po karo Lietuvoje tarnavęs kariškis čia vedė lietuvių ir pasilikio Marijampolėje, kur dirbo stribu ir kagėbistu.

Mesijai neapleidžia Lietuvos. O gal mums jų kažkas vis paieško? Jokia subyrėjusi pasaulio imperija nesiekia sugrąžinti buvusios kolonijū. Tik mūsų didžioji kaimynė. Kokių dar pranašų atsiūs? Iš pastarųjų įvykių galima spręsti, kad mūsų politikos alchemikai jai prie širdies. Ir kaip mes to nenorėtume, bet pastebimas dešiniųjų kairėjimas tam labai padeda.

Konservatorių opozicija, anot jų vado, "parodė savo jėgą",

surengdama seimo pirmininko nuvertimą. Tuo sustiprino darbo partijos pozicijas. Argi nepataria lietuviška patarlė: neik su velniu obuolianti? Viena bėda – mūsų dešinieji ne tik mėgsta nelabuosiūs, – savo gretose jie tiesiog apskretę komunistais! Ar ne todėl visos partijos supanašėja – ir morale, ir veiksmomis. Vienodai meluoja, "kombinuoja", dvejopus standartus žmonėms taiko, mėgsta privilegijas, nevengia kištis į teismų darbą ir tik žodžiais rūpinasi valstybe ir žmonėmis. Liaudyje kalbama, jog patekti į seimo narius kainuoja dešimt tūkstančių litų.

Nors Darbo partija grimzta vis giliau (šiuo metu vyksta kratos jos būstinėse, įtariant finansavimą iš Rusijos spec. tarnybų bei Europos pinigų pasisavinimu), bet neabejotinai atsiras ir jos gelbėtojų. Iš didelio debesio mūsų politikoje būna mažai lietaus. Nukelta į 5-tą psl.

Mūsų tėvas

RASA NORKUTĖ

Ilgai po karo tėvai atstatinėjo sugriautus namus. Vietoj išraustų sodo medžių sodino jauną sodą. Kai mudvi su sese Ema ėjome į pradines klases, kiekviename sodo kampe pasodinome po beržą. Tiek žmonių buvo mūsų šeimoje. Pamenu, skubėjome užaugti, kad nepralenktų beržai. Kartais juos susapnuoju – tuos išdidžius ir vienintelius svajotojus...

Tėvas buvo pasodinęs ke turias jaunas slyvaites. Jos augo greitai, žydėjo, mezgė vaisius. Jos ir šiandien stovi mano akys, pilnos geltonų, permatomų, nežemiško kvapo vaisių ir mena mūsų tėvą.

Jei metai būdavo geri, tėvai kopdavo medų nelaukdami rudens, nes koriai būdavo perpildyti. Kai baigdavosi medunešis, tėvas pakviesdavo visą artimųjų kaimynų šeimą prie šventinio stalo. Supjaustyti medaus korių pridėdavo pilną dubenį. Mama visiems pripildavo po puodelį karštos lauko žolių arbatos, padėdavo ką tik iškeptos šviežios duonos kepalą. Tėvas iškilmingai atsidodavo, peržegno davo vaisių stalą ir sukalbėdavo maldą: *Dieve, laimink biteles, žiedus, iš kur semiamas medus ir duoną visada skalsink mūsų*. Po šios maldos mes ir kaimynai sėdavome prie šio stebuklingo, baltutėle linine staltiese užtiesto stalo ir valgydavome.

Būna, kad žmonės išėję į miestus ir pasistatę naujus namus ar pilaites, nenori prisiminti iš kokios perkios atėję. Mudvi su sese Ema su dėkinumu tėvams prisimename kuklutėlę kaimo trobą, kurią tėvai pasistatė iš buvusių karo suniokotų namų griuvėsių. Paprasta, talpi medinė kaimo troba. Joje gimėmė, augome, mokėmės ir išėjome į pasaulį sunkiu, akmenuotu gyvenimo taku, išmokytos gerumo, darbštumo ir neužmiršusios tėvų

švento priesako: *Melskis, dirbk ir Dievas tau padės*.

Prie trobos galo, tikriausiai pačios gamtos pasodintas, išaugo didžiulis gluosnis, nepaprastai šakotas, tikras medžių karalius. Jis buvo aukštesnis už mūsų namo stogą, už kaminą. Todėl ir perkūnija netrenkė. O gal saugojo kryžius, kurį tėvas prieškary pastatė. Jį aplenkė net viską griaušančios bombos. Tikriausiai ir nedidelė koplytėlė su Švenčiausiosios Dievo Motinos paveikslu. Ir kryžių, ir koplytėlę juosė kasmet tėvo tautiškom spalvom perdažomi varteliai. Aplink žaliavo rūtos, žydėjo žemčiūgai – mamos gėlės.

Kiek gali atsiminti vaikas, topolio viršūnėje kiekvieną pavasarį kleketavo gandrai ir išperėdavo po tris gandriukus. Tėvas buvo užkėlęs ratlankį ant šiaurinio namo galo. Ten taip pat gandrai augino gandriukus. Gandrų poros gyveno taikiai, turbūt dėlto, kad ir mūsų tėvai gyveno be galo taikiai. Net nusikeikti nemokėjo.

Vaikystės prisiminimų virtinė dažnai seka mus: sena, neišvaizdi, bet visada naujai su saulės spalvom tėvo perdažyta troba ir baltos langinės, švietė iš tolo, paskendę didžiulio sodo ramybėje. Ir šulinys be svirties, be cementinių rentinių, gilokas, platus tarp klevo, liepos ir laukinės obels, nešusios didelius, geltonus obuolius. Keista, kad bombos, ištaškiusios namus ir didžiąją dalį sodo vaismedžių, nepalietė šulinio.

Vėl prisimenu šulinį. Tėvai gavo iš kaimynų trejetą rentinių. Du įleido žemėn, vieną paliko viršuje. Tėvas padarė apvalų senovišką dangtį, sukamąjį medinį volą, kurį saugojo tėvo iš medžio išdrožtas ilgakojis gandraus. Dar prisimenu krūsnę akmenų, kuriuos tėvas surinko iš savo laukų. Čia buvo galima susirasti plaktuką, plokščių pei-

liui, net dalgiui pagalašti, replių viniai ištraukti.

Namuose dar iki karo tėvas buvo pasidirbinęs dvikinčius ratus, vienkinę bričką sekmadieniui į šventovę ar į svečius važiuoti, medines akėčias. Skaptavo medklumpes, muštuvus sviestui.

...Tėvas ateidamas gyventi su mama po vestuvių atsinešė arklį pasagą, kurią jo tėvas prikėlė viršum durų. Ir mūsų tėvui tikrai sekėsi – jis buvo ir devyniolikos hektarų žemės ūkininkas.

Būtais laikais – brangių žmonių veidai, žodžiai, namų židinio šiluma, pasakojimai tėvų apie savo jaunystę, senoviškos tėvų dainos. Tėvas vis prisimindavo savo tarnystę ulonų pulke raiteliu Lietuvos kariuomenėje. Jis buvo jaunas, gražus. Puikūs, banguoti tamsaus kaštono plaukai. Sulaukęs šimtmečio nevisai pražilo. Vėdo nepalietė senatvės raukšlės. Jos nepalietė net ir kasant karo tranšėjas Vokietijoje išstisus grįžus, saugantis tremties. Dar iki karo tėvas su kitais kaimo vyrais pėsčiomis iš Skuodo rajono Juodeikių kaimo pėsčiomis eidavo į Karaliaučių. Nešdavo parduoti sviesto, kiaušinių. Iš ten parsinešdavo reikalingų ūkiui daiktų, knygų, laikraščių. Mama mokėjo skaityti ir rašyti vokiškai, šiek tiek kalbėti. Kraičio skrynioje buvo ne vienas vokiškas laikraštis. Aš taip pat buvau pramokusi skaityti ir rašyti gotiškais raidėmis. Buvo įdomu.

Taip gera vėl iš naujo atarsti save ir savo brangių žmonių gyvenimus, savo trobą, savo šulinį. Prisiminti, kaip tėvas labai atidžiai skaptavo vilkiuką-vokietuką, kuris ant grindų, paleistas iš tėvo rankų, sukdavosi be galo ilgai. O aš vis prašydavau tėvą tokio suktuko, kuris niekada nesustotų...

SAVAITĖ LIETUVOJE

Islandijos prezidento vizitas

Gegužės 30 d. Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus priėmė Lietuvos su darbo vizitu apsilankiusį Islandijos prezidentą Olafur Ragnar Grims-son. Susitikimo metu kalbėta apie Šiaurės ir Baltijos šalių bendradarbiavimą, transatlantinių santykių stiprinimą. V. Adamkus dar kartą padėkojo islandams už nuoseklią paramą, kurią mūsų šalis jaučia nuo to laiko, kai Islandija pirmoji pripažino Lietuvos nepriklausomybę.

Svečias domėjosi pirmųjų dvejų metų Lietuvos narystės Europos sąjungoje patirtimi, tarptautinės Vilniaus konferencijos rezultatais bei Baltijos ir Juodosios jūros regionų šalių bendradarbiavimu.

Prezidentai sutarė stiprinti politinį bendradarbiavimą, tęsti bendrus veiksmus palaikant taiką ir stabilumą pasaulyje. Islandijos pareigūnai dalyvauja Afganistano Goro provincijos atstatymo darbuose Lietuvos misijos sudėtyje.

Augimas nelėtės

Didžiausia Šiaurės ir Baltijos valstybėse finansų grupė "Nordea" tikisi, kad nepaisant staigių svyravimų pasaulio rinkose, ūkio augimas lėtės labai nežymiai, ir visos trys Baltijos valstybės eurą įsives 2009 m. Numatoma, kad pasaulio ekonomikos bendrasis vidaus produktas šiemet augs maždaug 4.4%, o kitąmet bei 2008 m. BVP augimas sieks 3.8-3.9%. Estijoje didžiausią nerimą kelia nevaldomas skolinimosi apimčių augimas. Pastabų dėl nevaldomo skolinimosi susilaukia ir Lietuva.

Visose trijose Baltijos valstybėse vartotojų kainų indeksas kyla, todėl Lietuva ir Estija galėtų tapti euro zonos narėmis jau 2008 m. jeigu nafta pradėtų pigti, o šalys laikytųsi griežtos fiskalinės politikos, rašo DELFI.

Pasirašyta sutartis

Birželio 7 d. Vilniuje, trijų Baltijos šalių vidaus reikalų ministerių susitikimo metu, Lietuvos ir Latvijos vidaus reikalų ministrai Gintaras Furmanavičius ir Dzintars Jaundžeikars pasirašė vyriausybinių susitarimą "Dėl bendradarbiavimo kovojant su organizuotu nusikalstamumu bei kitais nusikaltimais ir dėl bendrų veiksmų pasienio teritorijoje". Ten pat analogišką vyriausybinių susitarimą "Dėl bendradarbiavimo per sieną kovojant su nusikalstamumu" pasirašė ir Latvijos bei Estijos vidaus reikalų ministrai Dzintars Jaundžeikars ir Kalle Laanet.

Pasak G.Furmanavičiaus, šiuose susitarimuose detalizuoti esminiai Šengeno konvencijos ypatumai, susiję su

sekimu bei persekiojimu. Norint, kad sutarties nuostatos būtų sklandžiai įgyvendinamos, teks organizuoti praktinius mokymus imituojant įvairias sekimo, persekiojimo užduotis. Tokią pačią sutartį Lietuva pasirašė su Lenkija š.m. kovo 14 d., skelbia BNS.

Prezidentas Azerbaidžane

Birželio 8-9 d.d. oficialiu vizitu Azerbaidžano sostinėje Baku viešintis Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus susitiko su šios Pietų Kaukazo valstybės prezidentu Ilham Aliyev. Vadovai aptarė dvišalius santykius, ryšius tarp Azerbaidžano ir Europos sąjungos bei ŠAS (NATO), energetinio saugumo klausimus, Azerbaidžano euroatlantinio įsijungimo ir regioninio bendradarbiavimo perspektyvas.

V. Adamkus pažymėjo, kad mūsų valstybė aiškiai pasisako už ŠAS (NATO) santykių su Azerbaidžanu plėtrą. Susitikimo metu prezidentas I. Aliyev pažadėjo, kad Azerbaidžanas jau artimiausiu metu atidarys ambasadą Vilniuje, leisiančią valstybėms užmegzti glaudesnius ir stipresnius ryšius. Prezidentas V. Adamkus pažymėjo, kad ir Lietuva netolimoje ateityje rengiasi įsteigti diplomatinę atstovybę Baku. Taip pat vyko susitikimai su Azerbaidžano parlamento pirmininku Ogtay Asadov, ministru pirmininku Arthur Rasi-Zadeh.

Pasirašytas pareiškimas, kuriame pabrėžiama dvišalių santykių plėtros ir glaudesnio bendradarbiavimo svarba ir perspektyvos. Taip pat Lietuvos ir Azerbaidžano vyriausybių susitarimą dėl investicijų skatinimo ir apsaugos pasirašė Lietuvos užsienio reikalų ministerijos sekretorius Albinas Januška ir Azerbaidžano ekonominės plėtros ministras Heidar Babaev.

Tarėsi ES ministrai

BNS žiniomis, birželio 6 d. posėdžiavę 12 eurozonos valstybių ministrai, pritaria Europos komisijos sprendimui kol kas nekviesti Lietuvos į eurozoną, o tik vieną Slovėniją. Europos parlamento narius, reikalaujančius peržiūrėti ar pakeisti Maastrichto kriterijus ragina būti atsakingais politikais ir gerbti sutartis. Liuksemburgo premjeras ir eurogrupės pirmininkas Jean Claude Juncker pareiškė, jog sutartis galioja ir tenka ją vykdyti.

Lietuvos pareigūnai nesutinka su taisyklėmis, nes Maastrichto kriterijui skaičiuoti naudojamos šalys, kurios nėra euro zonos narės, pavyzdžiui – Švedijos infliacijos rodikliai. Laukdama galutinio sprendimo, kuris turėtų būti priimtas liepos mėnesį, Lietuva ketina kreiptis į ES vadovus, kurie rinksis birželio viduryje Briuselyje. **RSJ**

Tėvo dienai

*Mūs mokyklos šventėj, kai buvau pirmokė,
Vos tiktai pasklido muzikos garsai,
Liemenį apglėbęs tvirto žingsnio mokei,
Aiškinai kažką tai mamai ištisai.*

*Pro mokyklos langus švelniai žvelgė sodas,
Apsnigtas gegužėj balta pusnimi.
Man, mažai mergaitei, jūs abu atrodėt
Tokie meilūs, drąsūs, visiškai jauni.*

*Nieks nesužinojo, kiek jautrion širdelėn
Įnešė gerumo tango nuostabus. –
Žvilgsnis, tas kadaise, virpuliūs dar kelia,
Vis šilčiau kas kartą artindamas mus.*

*Skubinosi metai. Nešė šviesios dienos
Į mokyklos šventę paauglę mane.
Skleidėsi alyvos... Tėti geras, mielas,
Mano tango tirpo Tavame delne...*

*Dega žviritos akys bręstančios jaunystės,
Pina nendrių kojas šokis jau kitoks...
Gražūs, skambūs ritmai kaip gėlė pražysta. –
Tėti, mūsų tango, aš tikiu, dar šoks!*

IRENA VAIČIULYTĖ-BRADAITIENĖ

Žiedai pražysta ir nuvysta primindami pradžios-pabaigos dėsnimą... Ntr. R.R.Otto

IGNAS MEDZIUKAS

Maldoje prašome Viešpatį, kad apsaugotų mus nuo karo, bado, maro ir kitų baisių. Kai 1940 m. bolševikai okupavo Lietuvą ir įvedė savo tvarką, daugelis laukė karo, nes tik jam kilus tikėjosi išsigelbėti iš bolševikinių žiaurumų. Sovietai pasienyje su Vokietija ėmė statyti cementinius įtvirtinimus. Tik buvo neaišku, kada karas gali įvykti. Daugelį gąsdino nekaltų žmonių suėmimai ir naktinės deportacijos.

Sugrįžęs namo nerado žmonos

1946 m. atvykęs į Seligenstadto stovyklą Vokietijoje, išpareigojau dėstyti lotynų kalbą agr. Jurgio Siruso vadovaujamoje lietuvių gimnazijoje. Čia sutikau mokytoją Joną Kauną, kuris gyveno šioje stovykloje su savo sūneliu Jonuku ir dėstė žemesnėse klasėse kai kuriuos dalykus. Kartą jis man papasakojo apie savo liūdną praeitį. Jis, buvęs pradžios mokyklas mokytojas, vedęs Oną Sidziuskaitę, buvo savo mokinių mylimas ir jų tėvelių gerbiamas. Bolševikams okupavus Lietuvą, buvo priverstas niekinti visa, kas mūsų tautai buvo vertinga ir lietuvių širdžiai buvo brangu. Jam sunkiai vyko tapti veidmainiu. Ir štai priartėjo 1941 m. birželio vidurys. Instinkto veikiamas ar jam kažkas pakuždėjo, jis pasiėmęs sūnelį išvyko ir negrįžo nakvoti į namus. Kaip tik tą naktį atvykę enkavedistai jo su šeima išvežti į Sibirą nerado namuose. Tada išvežė jo žmoną. Po kelių dienų kilo karas, vokiečiai geležine kumštini smarkiai sudavė raudonarmiečiams, ir tie pakrivę traukėsi į rytus ar pasidavė į nelaisvę. Kai 1944 m. frontas ėmė artėti prie Lietuvos, su

daugeliu kitų tautiečių Jonas Kaunas, pasiėmęs sūnelį, pasitraukė į Vakarus, nors žinojo, kad niekas ten pabėgėlių nelaukia. Pasiekė Bavariją, kur karui pasibaigus buvo įsteigta lietuvių stovykla prie buvusio vokiečių karinio oro uosto ir geležinkelio, jungiančio Schweinfurt ir Wuerzburg. Iš čia Jonas su sūneliu Jonuku emigravo į JAV ir apsigyveno Čikagoje. Padavęs pareiškimą gauti JAV pilietybę, jis įrašė mane į liudininkus. Tada aš jau gyvenau Niujorke, buvau pašauktas į teismą ir paliudijau apie jo tinkamumą gauti šio krašto pilietybę. Maždaug tuo laiku Jonas parašė man laišką, kad jo žmonai buvo leista grįžti į Lietuvą. Su žmona susirašinėjęs laiškais tartum išmilylėję jaunuoliai. Deja, žmona nebuvo išleista į JAV. Ir taip jų gyvenimas liko sutryptas.

Pagrobtai du berniukai

Mano motinos pusseserė Jadvyga Česaitytė buvo ištekėjusi už Jono Prapuolenio. Gyveno Kybartuose pasiturinčiai. Išaugino gražią šeimą – dukrelę Aldoną ir keletą berniukų. Ir štai atėjo baisioji birželio 14-sios naktis. Prapuoleniai su keletu vaikučių buvo išvažiuavę iš namų, kur buvo likę tik du sūneliai. Atvažiuavę enkavedistai išvežti šeimos į Sibirą rado tik tuos du berniukus, kuriuos pamėję išsivežė. Ar girdėta kultūringame pasaulyje, kad vaikučiai būtų paimti įkaitais ir atsakyti už savo tėvus! Tų metų rugsėjo mėnesį buvau Vilkaviškyje ir kaip tik pamačiau Joną ir Jadvygą Prapuolenius, pravažiuojančius gražioji bričkutėj Gižų link, kur jie turėjo kitą

nuosavybę. Jiems sustojus, pasikalbėjome keletą minučių. Dėl sūnelių likimo jie buvo labai susirūpinę. Bet Dievas juos išsaugojo. Jiems buvo leista grįžti į Lietuvą. Deja, tėvų jie neturėjo progos sutikti.

Kai gyvenau jau JAV, kartą buvau nuvažiuavęs į Čikagą, kur sutikau giminaitį Juozą Vailokaitį. Jis man sakė, kad Prapuolenių šeima įsikūrė Cicero, IL. Aš paprašiau Juozą, kad jis paklaustų tetą Jadvygą, ar mes galime ją aplankyti. Jonas Prapuolenis buvo jau seniau miręs, o teta Jadvyga irgi sirginėjo. Juozas mane nuvežė ir mes pakutinį kartą ją aplankėme. Prapuolenių vaikai, baigę kolegijas, išsiskirstė. Aldona talkininkauja Putnamo seselėms, atlikdama kilnų darbą. Bernardas jaunas anksti miręs, du kartu su koncertais, turėdamas gražų balsą ir gerą klausą, lankėsi Los Angeles. Bene porą kartų esu sutikęs Los Angeles Marių, kuris per Juozą Pupių man perdavė linkėjimus.

Traukėsi į Vakarus – pateko į sovietų lagerį Sibire

Pranas Rutkauskas, gyvenęs paprūsėje, Šakių apskr. Bolševikų frontui artėjant, pasitraukė į Rytprūsius. Jis buvo įpareigotas kasti prieštankinius griovius. Pradžioje buvo nurodyta, kad ši darbo prievalė truks dvi savaites. Surinkimo vieta buvo Gumbinė. Iš čia vyrai buvo nuvežti sunkvežimiais į pietus. Po keleto dienų atvyko kariškiai, išdavę jiems uniformas ir ginklus. Jie turėjo saugoti kariškus orauosčius. Sovietams smarkiai pasitūmėjus į Vakarus, Pranas Rutkauskas pateko į nelaisvę. Buvo išvežtas į Sibirą, kur būdamas koncentracijos lageryje turėjo dirbti, o maisto pakankamai nebuvo duodama. Grįžo į Lietuvą netekęs sveikatos. Apsistojo laikinai pas savo brolių Antaną. Gyvenimą baigė invalidu namuose. Jo šeima traukėsi į Vakarus. Nežinau, ar jo žmonai su vaikais pavyko ištrukti iš apsupimo Pomeranijoje. Kitų lietuvių, kurie buvo mobilizuoti, šeimos nespėjusios pasitraukti į Vakarus, buvo grąžintos į Lietuvą.

Kojelio šeimos tragedija

Dar gimnazijoje besimokydamas rašinėčiau straipsnelius lietuvių spaudoje. Ypač palankiai mano publicistiką vertino *Žemaičių prieteliaus* redaktorius kun. Petras Maželis (vėliau

tapęs vyskupu). Jis mano straipsnelius dėdavo dažniausiai pirmame laikraščio puslapyje. Tame savaitraštyje bendradarbiavo ir Kostas Kojelis. Kai atvažiuavau studijuoti į VD universitetą Kaune, su Kostu susipažinau asmeniškai. Jis buvo draugiškas, malonus ir laikėsi krikščioniškos etikos dėsnių. Baigęs Teisų mokslus tapo advokatu. Bet sovietų okupacija sutrukdė visus planus. Jau pirmame bolševikmetyje turėjo nemalonumų su sovietų saugumu, buvo verčiamas teikti jiems žinias. Bet šios nemalonus pareigos kažkaip išvengė, o 1941 m. kilo karas. Bet 1944 m. frontui artėjant, Kostas su šeima turėjo trauktis į užsienį. Jam sutrukdė šeimos padėtis: du maži vaikai ir buvo laukiama trečiojo. Apsisprendė rizikuoti. Gavęs Luokėje mokytojo vietą, tikėjosi likti nepastebimas. Bet bolševikai nieko neužmiršta. Jis buvo paieškomas, bet tuo metu nebuvo namuose. Vengdamas arešto iš pradžių slapstėsi, vėliau nuėjo pas partizanus į mišką. Ten sunkiai susirgo. Svetima pavarde buvo nuvežtas į Kauno klinikas, bet po operacijos mirė. Kokioje padėtyje atsidūrė žmona su mažais vaikučiais!

Tik po 11-os metų grįžo į Lietuvą iš Sibiro

Teisininkas Povilas Šilas Laikinosios Lietuvos sukiliminės vyriausybės Teisingumo ministro M. Mackevičiaus paskirtas Kauno apygardos teismo prokuroro padėjėju. Jis jau pirmame bolševikmetyje slapstėsi nuo bolševikų. Užuo pasitraukęs iš Kauno į Vakarus traukiniu ar Nemuno garlaiviu, kai daugelis nelaukė artėjančio fronto, Povilas Šilas kažkaip uždelsė ir tik paskutiniu momentu pasitraukė į Marijampolę su žmona, jos motina ir trimis vaikučiais. Iš ten persikėlė prie Keturvalakių, apsisusto kaime. Kai vokiečių kariai traukėsi į Vakarus, karininkas pasisiūlė Povilo Šilo šeimą nuvežti į Rytprūsius. Bet tuo metu sunkiai susirgo viduriais jų jauniausia 3 metų dukrelė, ir jie turėjo pasilikti. Sugrįžo į Marijampolę, o vėliau rusai juos sunkvežimiu parvežė į Kauną.

Kaunas buvo ištuštėjęs. Vakare gatvėje buvo pavojinga pasirodyti, nes galėjai būti apiplėštas ar nužudytas. Povilas gavo darbą Higienos institute, kuriam vadovavo dr. Beresnevičienė. Pajuto, kad yra sekamas ir gali būti greitai areštuotas. Netrukus vieną naktį pasibeldė enkavedistai ir jį nusivedė į Saugumo rūmus. Iš ten perkėlė į Vilnių ir išsiuntė į sunkiųjų darbų lagerį Šiaurėje. Čia jis buvo įkalintas 10 metų ir penkeriems metams teisių apribojimu – nepasišalinti iš nustatytos gyventi vietos. Po 10 metų paleistas gyventi laisvai. Jis išlaikė elektriko egzaminus ir gavo darbą kompresorių prižiūrėtoju. Darbas atsakingas ir pavojingas užmigti. Jį aplankė iš Lietuvos žmona su sūnumi, kurie čia pabuvo 2 savaites. Žadėjo po metų vėl aplankyti. Bet laikai pasikeitė ir jam buvo leista grįžti į Tėvynę, Grįžo į Vil-

nių, bet nenorėjo jo užregistruoti prie žmonos ir vaikų. Tada jis nuvyko į Kauną pas žmonos gimines ir pažįstamus. Pagaliau fiktyviai prisiregistravo. Kur jis ieškojo darbo, buvo sutiktas kaip raupsuotasis.

Povilo Šilo žmona dirbo kaip operos choro aktorė. Ji parašė prašymą Aukščiausios tarybos pirmininkui Justui Paleckiui ir paprašė audiencijos. Nuėjęs su žmona pas J. Paleckį jam išpasakojo savo veiklą, už kurią buvo nuteistas ir dabar, atlikęs bausmę, jaučia pareigą prisidėti prie šeimos išlaikymo. Paleckis tik paklausęs, ar nebuvo susitepęs nekaltų žmonių krauju. P. Šilui patvirtinus ne, jis pasikalbėjo su Vidaus reikalų ministru ir užrašė rezoliuciją: "Gali apsigyventi pas žmoną ir vaikus, tik atlik formalumus: išsiregistruok Kaune ir būsi priregistruotas Vilniuje". Povilas pasijuto esąs labai laimingas galėdamas apsigyventi su žmona ir vaikučiais. Tuo būdu Povilas pradėjo normalų gyvenimą ir buvo laimingas sulaukęs Lietuvos nepriklausomybės. Jis mirė 1993 metais.

Į Sibiro lagerį

VD universitete studijuojant, teko sutikti Alfonsą Miluką. Jis buvo gimęs JAV. Tėn pradėjo mokytis. Lietuvai atstačius nepriklausomybę, su tėvais grįžo iš Amerikos. Kaune baigė gimnaziją. Studijavo VD universitete ekonominius mokslus. Baigęs dirbo ūkinėse bendrovėse. Į universitetą ateidavo labai gražiai apsirengęs. Kai bolševikai okupavo Lietuvą, jo tėvai, kaip JAV piliečiai, grįžo į Ameriką, o Alfonsas liko Lietuvoje. Pergyveno vokiečių okupaciją. Tik antrą kartą grįžus bolševikams, nuvyko į Maskvą ir ambasadoje gavo JAV piliečio pasą ir vizą išvykti. Bet prieš išvykstant jis buvo sovietų saugumo areštuotas kaip šnipinėjęs Amerikos naudai. Buvo pasiūstas į sunkiųjų darbų lagerį Šiaurėje. Čia jis moraliai palūžo. Kartais gaudavo iš Lietuvos mažus siuntinėlius. Manyta, kad juos jam siunčia žmona, bet sužinojo, kad jo žmona tuo laiku, kai jis buvo įkalintas lageryje, susirado kitą draugą. Siuntinėlius jam siūsdavęs Vytautas Sirijos Gira, su kuriuo jis buvo susidraugavęs. Atkalėjęs nustatytą laiką, jis grįžo į Vilnių, bet pas žmoną negrįžo, nors ji jau buvo nutraukusi santykius su nauju draugu. Jam buvo skaudu, kad esant lageryje buvusi neištikima. Darbo, jis kaip svetimšalis, Lietuvoje negavo. Reikalavo, kad priimtų sovietų pilietybę, bet jis atsisakė. Miluką globojo kažkokios dvi moterėlės. Tėvai siūsdavo siuntinėlius iš JAV. Tik pagaliau po ilgų pastangų jis išvyko į JAV. Gyveno Los Angeles, Atwater rajone, M. Sušinskienės atskirame namelyje. Dirbo vienos bendrovės samdomu ginkluotu sargu. Čia ir mirė.

Prierašas. Čia aš aprašiau tik keletą mano gerai pažįstamų likimų. Bet tokių buvo daugybė. LR vyriausybė turėjo painformuoti, kaip reikia elgtis sovietų okupacijos atveju. Tam laiko buvo, kai tik sovietai įvedė karines įgulas. Būtų išvengta tiek daug aukų.

Lietuvos laisvės kovotojų-partizanų paminklo šventinimas netoli Kirdeikių
Ntr. atsiuntė St. Prakapas

Dalis Lietuvos partizanų paminklo šventinimo dalyvių vietovėje tarp Leliūnų ir Anykščių
Ntr. atsiuntė St. Prakapas

Šeimos rūpesčiai

Antropologiniai ir medicininiai požūriai

SVETLANA ADLER

Gegužės 11 dieną Vytauto Didžiojo universiteto Santuokos ir šeimos studijų centras (SŠSC) surengė mokslinį praktinį seminarą "Vaisingumo pažinimas. Antropologiniai ir medicininiai aspektai". Jame dalyvavo etikos, biologijos, tikybės mokytojai, Natūralaus šeimos planavimo (NŠP) mokytojai, mokyklų visuomenės sveikatos, socialinio darbo, darbo su šeima specialistai.

Antropologinius vaisingumo pažinimo požūrius pristatė kun. prof. dr. Andrius Narbekovas, VDU dėstytojas ir SŠSC vadovas. Jis sakė, kad NŠP negalima vadinti "natūralia" koncepcija, nes šis metodas, priešingai nei dirbtinė koncepcija, gali būti naudojamas tiek norint atidėti vaiko pradėjimą, tiek sėkmingai ir planuojant jį pradėti. Tuo tarpu koncepcija visada yra nukreipta prieš naujos gyvybės atsiradimą.

Kaip atpažinti tikruosius vaisingumo požūrius ir jų interpretavimo galimybes, aiškino viešnia iš Ispanijos – gydytoja ginekologė dr. Helva Temprano iš La Corunios universiteto. Buvo pristatyta NŠP istorija bei vaisingumą žymintys pasikeitimai moters organizme. Šiandien jau ir šioje srityje yra modernių priemonių, tokių kaip "BioSelf", kurį galima įsi-

Gydytoja iš Ispanijos dr. H. Temprano

gyti ir Lietuvoje. Kitos priemonės, kurių dėka galima nustatyti vaisingojo laikotarpio pradžią ir pabaigą analizuojant lytinių hormonų kiekį rytiniame šlapime "Persona", arba dar vadinamos "laboratorija rankinuke", Lietuvoje, deja, nėra.

Apie šiuolaikinius dirbtinius hormoninius šeimos planavimo metodus ir jų poveikį mediciniškai įvertino KMU dėstytojas, gydytojas dr. Eimantas Švedas. Jis atkreipė dėmesį, kad hormoninę koncepciją, kaip stipraus veikimo vaistus, paaugliams be tėvų žinios skirti yra mažiausiai neetiška. Buvo pateikta ir mirtingumo statistika – labai nekalta atrodantys kontraceptiniai pleistrai tik JAV jau nusinešė 17 gyvybių.

Lietuvoje plačiai reklamuojamas "Jarinas" (Yasmin) kontraceptikas taip pat yra mirtinai pavojingas – *BMJ (British Medical Journal)* 2002 m. pateiktos penkių moterų tromboembolinių komplikacijų, vartojusių šį preparatą, atvejų studijos, iš kurių vienas atvejis 17 metų merginos buvo mirtinas.

Po kavos pertraukėlės vyko darbas grupėse – patirties pasidalinimas ir NŠP sklaidos Lietuvoje aptarimas. Diskusijai vadovavo B. Obelenienė ir gyd. V. Rudzinskas. Gydytoja dr. H. Temprano dalinosi savo darbo Ispanijoje patirtimi, atsakė į klausimus ir džiaugėsi galimybe susipažinti su Lietuvos NŠP sklaidos ir mokymo praktika.

Politikos alchemikų...

Atkelta iš 2-ro psl.

Valdančioje koalicijoje esantys pareigūnai įgyvendino savo tikslus atvirai. Pavyzdys – kultūros ministeris. Tuo metu, kai šalyje merdi kultūra, skursta bibliotekos, ministeris važiuoja į egzotišką šalį (tyrinėti indėnų majų kultūros?). Ir valstybės lėšomis siunčia savo šeimos narius koncertuoti užsienius.

Mūsų politikos alchemikai (bet ne paprasta liaudis!) žiauriai nusivylė, kad Europos komisija neleido įvesti euro. To ir galima buvo tikėtis, nes ištikus metus – kas mėnesį, kas savaitę didėjo infliacija, kilo kainos, tragiškai blogėjo socialiai neapsaugotų žmonių pragyvenimas. (Statistika nustatė, kad mes esame daugiausia lėšų maistui išleidžianti valstybė Europos sąjungoje!) Mūsų valdžia nesiėmė jokių priemonių infliacijai pažaboti.

Visa tai Europos parlamentas mato. Su-

pranta, jog ir infliacijos stabdymo prognozė Lietuvoje prasta: netrukus pabrangs dujos, nafta, produktai. Tad infliacija gali tapti nevaldoma. Tokiomis sąlygomis politikų alcheminiai eksperimentai gali būti tiesiog pragaištingi...

Vis dėlto mes turime protingų žmonių, sugėbančių žvelgti į priekį. Eurokomisarė Dalia Grybauskaitė, kalbėdama per televiziją, pasakė: Lietuva turi istorinį šansą, kurio negalima praleisti! Kitais metais Lietuvai bus paskirta net 37 milijonai litų. Būtina pasiekti, kad jie būtų tinkamai panaudoti, įsisavinti žmonių gerovei, o ne išvogti. Tokia pagalba atitinka paramą valstybei, kuri išgyveno karą.

O komunistinės rusų okupacijos uraganas siaubė Lietuvą pusę amžiaus. Pasekmės tokios, jog kažkas pavadino mūsų šalį... suakmenėjusia Lietuva. Neseniai pražydo alyvos – savotiškas simbolis, kai sukako 58 metai nuo paties didžiausiojo – 1948 metų – trėmimo. Sudūlėjo tie gyvuliniai vagonai, o mes vis dar neatgauname kvapo. Padės Dievas – atgausime laisvos Europos dėka!

KANADOS ĮVYKIAI

Sulaikyti teroristai

Kanados žvalgybos ir specialiosios tarnybos praejusią savaitę sulaikė 17 terorizmo kaltinamų arabų kilmės žmonių grupę: du Kingstone, 15 – Toronte. Sulaikytieji kaltinami bandymais pasigaminti sprogmenis, galimais pasikėsinimais į žmonių gyvybę ir pastatus, dalyvavimu teroristų paruošimo stovyklose, narių verbavimu ir kitais pažeidimais. Ši grupė planavo užgrobti parlamento rūmus, paimiti įkaitais pareigūnus ir ministrų pirmininką, reikalaujant paleisti visus įkalintus Irake ir Afganistane. Šie asmenys jau senokai buvo atsidūrę žvalgybos akiratyje, buvo sulaikyti, kai jie paprašė paroduotuvėje pristatyti į namus 3 tonas amonio nitrato (ši traša buvo naudojama JAV Oklahoma valstijoje bombos gamybai). Kanados žvalgybos agentūros jau anksčiau perspėjo apie šalyje užaugintų teroristų grėsmę. Šis pavojus yra didesnis nei išorinis, nes jie gerai pasislėpę kasdienėje aplinkoje ir orientuojasi šalies viduje. Įgiję išsilavinimą ir profesijas, yra tarsi nepastebimi. Ši grupė taip pat palaikė ryšius su bendraminčiais kitose šalyse, turėjo treniruotį stovyklą nuošalioje vietoje prie Simcoe ežero.

Ministeris pirmininkas S. Harper pradeda valdymo reformą dviem naujovėmis. Parengti įstatymų projektai numato pastovias federacinių rinkimų datas, kurios nebūtų keičiamos, ir senato narių tarnybos laiko apribojimą iki 8 metų (dviem terminams). Pagal dabartinę tvarką ministras pirmininkas pats nusprendžia kada surengti rinkimus. Naujasis įstatymas numato, kad federaciniai rinkimai būtų rengiami kas ketveri metai, spalio trečios savaitės pirmadienį.

Didžiausių Kanados miestų vadovai pateikė tris reikalavimus ministeriui pirmininkui. Jie nori, kad būtų dalinamasi surinktais mokesčiais, kurie gausėja gerėjant ekonomikai. Savivaldybėms tenka mažiau negu 8 % surinktų lėšų, federacinė vyriausybė gaus 50 %, provincijos – 42%. Miestų merai taip pat siūlo, kad rengiant projektus didiesiems miestams būtų skiriamos lėšos jiems įgyvendinti. Trečias labai svarbus jų reikalavimas – sukurti vieningos transporto sistemos strategiją visai šaliai. Jos nebuvimas stabdo šalies atskirų rajonų vystymąsi.

Garsioje liberalų išėikvojimo byloje priimtas pirmasis nuosprendis. Buvęs tuometinis pareigūnas Charles Guite apkaltintas pasisavinęs 1.5 mln. valstybės lėšų ir dar kitais 4 pažeidimais. Jo laukia bausmė, tikriausiai įkalinimas. Liberalų partijos nemalonumų virtinė tęsiasi toliau. Buvęs liberalų partijos ministeris J. Volpe sugražino \$27,000 ne teisėtai gautų pinigų iš partijos rėmėjų. Ypač nemalonus

faktas, kad rinkimams skirtą paramą Joe Volpe paėmė net iš vaikų. Rinkėjų pasipiktinimą kelia ir liberalų senatoriaus Lavigne (Quebec) poelgiai. Jis naudojosi valstybės samdomais tarnautojais ir lėšomis savo asmeniniams tikslams. Senato komisija, tirianti pažeidimus, įpareigojo Lavigne per savaitę atlyginti už ne teisėtai panaudotus valstybės pinigus ir paslaugas.

Labrador ir Newfoundland provincijų žvejams praejusią federacinę darbo draudimo programą dar pusantų metų. Žvejybos pramonė pastaraisiais metais patyrė daug sunkumų. Padėdama išgyventi žvejų šeimoms, valstybė jiems moka pašalpas iki 45 savaičių per metus. Rytinėse pakrantėse yra apie 20,000 žvejų. Šią paramą naudoja 4,000 žvejų.

Sveikos aplinkos gynėjai sunerimę dėl buitinių chemijos gaminių naudojamų karščiui atsparių junginių įtakos mūsų sveikatai. Jau senokai buvo pastebėta, kad cheminiai junginiai PBDEs (Polychlorinated diphenyl ethers) ir kiti iš buitinių gaminių patenka ne tik į aplinką, bet ir maistą bei mūsų organizmą. Jie kaupiasi namų dulksėse, daugiausia riebiame maiste, randami netgi motinos piene. Žmogaus organizmas turi savybę savyje kaupti tam tikrus cheminių preparatų kiekius. 10% iš mūsų ypatingai traukia šiuos junginius. Jie gali turėti apie 1000 kartų didesnius kiekius PBDEs ir kitų kenksmingų sveikatai junginių. Ypatinai dideli kiekiai karščiui atsparių chemikalų yra lovų čiužiniuose, kompiuterių ir TV rėmuose, kilimuose, nelipnioje dangoje ir kt. Apskritai, Šiaurės Amerikos gyventojai gauna visokių chemikalų 10 kartų daugiau: vaikų organizme randama 23 toksinės medžiagos, suaugusiųjų – 32. Šiaurės Amerikos šalyse – JAV ir Kanadoje maitinančios motinos turi savo piene didžiausią pasaulyje PBDEs kiekį. Atlikti bandymai su gyvūnais parodė, kad PBDEs pastebimai keičia savo elgseną, kuri primena vaikų ADD. Toksinių junginių gausa bandoma paaiškinti šią dažną vaikų ligą, migreną ir kitus sveikatos sutrikimus. Europoje 2004 metais buvo uždrausti du iš trijų šių buitinių junginių.

"Toronto General" liginė didžiausią paramą gavo iš Peter Munk, žinomo didžiausios pasaulyje aukso kasyklos "Barrick Corp" savininko. Jis dovanavo 37 mln. dolerių šios liginės širdies ligų skyriui, kurį pats įsteigė prieš 10 metų ir kažkada jame buvo gydomi šio dosnaus rėmėjo senelis ir tėvas. Gavęs tokią paramą skyrius turėtų tapti moderniausia mokslo tyrimo įstaiga, kuri padėtų ne tik nustatyti širdies ligas, bet ir mokyti vengti jų. P. Munk parama – didžiausia pinigine vieno rėmėjo dovana sveikatos apsaugos reikalams. **S.K.**

OVER A CENTURY OF SERVICE

1874

Turner & Porter

LAI DOTUVIŲ NAMAI

TORONTE
ETOBICOKE
ir
MISSISSAUGOJE

ALGIS MEDELIS QUEEN SYRENA TRAVEL
133 Roncesvalles Ave. Toronto, Ont.
M6R 2L2 Tel. 416-531-4800

**KELIŲNĖS | VISUS KRAŠTUS VISOMIS ORO LINIJOMIS
I LIETUVĄ – visuomet geriausiomis kainomis!**

VISUOMET turiu įvairių pramoginių išvykų -
apžiūrėti Toronto miestą, Niagarą, Ontario šiaurę,
Otavą, Kvebeką ir t.t. - teiraukitės!

VISUOMET ruošiamos maldininkų kelionės -
Roma, Liurdas, Fatima

Toronto įstaigoje esu antradieniais tarp 11 ir 17 val. Atvažiuoti Jums
nėra būtina, skambinkite ALGIUI MEDELIUI asmeniškai.

Tel. Toronte 416 531-4800 Bilietus prašau atsiimti, į tolimesnes
vietoves siunčiu X-PRESS paštu

MEDELIS CONSULTING #1202-50 Elm Dr.E., Mississauga, ON, L5A 3X2
ALGIS ir STEFA MEDELIAI **Tel. 905-306-9563**

Visos paslaugos atskviečiant gimines iš Lietuvos, arba Jums skrendant į Lietuvą.
JAV DOLERIUS LIETUVOJE PRISTATOM Į RANKAS PER 7 DARBO
DIENAS. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus antradienius.

Dėl smulkesnės informacijos kalbėkite su ALGIU MEDELIU

MŪSŲ TĖVYNĖJE

PAMINKLAS LIETUVYBĖS PUOSELĖTOJAMS

Birželio 7 d. Vilniaus miesto taryba patvirtino sostinės savivaldybės ir viešosios įstaigos "Vileišių kolegija" sutartį, pagal kurią 2010 m. aikštėje T. Kosciuškos gatvėje bus pastatytas paminklas garsių lietuvių puoselėtojų brolių Petro, Antano ir Jono Vileišių atminimui. Sutartyje numatoma, kad "Vileišių kolegija" rūpinis rėmėjų lėšų rinkimu, paminklo sukūrimo konkursu ir pastatymo darbais, kurie kainuos apie 800,000 litų. Savivaldybė įsipareigoja organizuoti teritorijos prie paminklo sutvarkymo darbus, kurių numatoma vertė yra 1.1 mln. litų. Kaip primena ELTA-LGTIC, Petras Vileišis (1851-1926) buvo žymus kelių inžinierius, geležinkelio ir tiltų statytojas, verslininkas ir verslininkystės ideologas, lietuvių tautos atgimimo žadintojas. Brolio pradėtos Vilniaus sulietuvinimo veiklos talkininku tapo daktaras Antanas Vileišis (1856-1919), pirmosios po spaudos draudimo lietuviškos mokyklos – Vilniaus lietuvių dviklasės mokyklos steigėjas, lietuvių kultūros draugijų organizatorius ir vadovas, lietuviškų knygų medicinos bei higienos žinioms populiarinti autorius ir leidėjas. Teisininkas Jonas Vileišis (1872-1942) žinomas kaip nuoseklus Vinco Kudirkos bendramintis, demokratinė idėjų puoselėtojas, aktyvus Vilniaus kultūrinio sąjūdžio dalyvis, Vasario 16-osios Lietuvos nepriklausomybės akto bendraautorius ir signataras, pirmųjų Lietuvos vyriausybės narys, laikraščių, tarp jų ir Lietuvos žinių, steigėjas ir leidėjas, publicistas, Lietuvos miestų sąjungos kūrėjas, kultūros ir meno mecenatas.

Petras Vileišis

Petras Vileišis

dos pasienio būrio vado pavaduotojo teigimu, dėl oro erdvės pažeidimo turbūt bus iškelta administracinė byla.

SOVIETINIS PALIKIMAS?

Europos komisijos užsakymu atliktas tyrimas "Alkoholis Europoje" (http://ec.europa.eu/health-eu/news_alcoholineurope_en.htm) rodo, kad daugiausia alkoholio Europoje suvartoja vengrai, antroje vietoje – lietuviai, po to – čekai ir latviai. Teiginiai pagrįsti neregistruotais duomenimis – pagal neoficialiai parduodamą alkoholio kiekį. Pagal registruotus duomenis, pagal išgeriamo alkoholio kiekį lietuvius lenkia čekai, airiai, Liuksemburgo gyventojai, prancūzai ir kt. Negeoriančiais Lietuvoje save laiko apie penktadalį visų gyventojų, iš jų – tik apie 5% vyrų. Tyrimą atlikęs Didžiojoje Britanijoje veikiančias Alkoholio studijų institutas teigia, kad Europos sąjunga yra daugiausia geriantis regionas visame pasaulyje. Vienas suaugęs pilietis vidutiniškai per metus išgeria 11 litrų gryno alkoholio (2.5 karto daugiau negu pasaulio vidurkis. Taip pat pastebima, kad alkoholio daugiau suvartoja ES naujokių piliečiai, negu senbuvų gyventojai, praneša BNS-DELFI.

DVYNIŲ MIESTŲ 10-METIS

Šiaulių ir Omaha (JAV Nebraska valstijoje) miestų bendradarbiavimo 10 metų sukakties paminėjimui į Lietuvą vyko delegacija iš Omaha. Daugiau kaip 25 narių delegacijai vadovavo Omahameras Mike Fahey. Kartu keliavo Amerikos indėnų folklorinis ansambelis, kuris atliks tradicinius šokius. Delegacija pirmiausia lankėsi Šiauliuose, birželio 10 pasiekė Vilnių, kur vyko paskutiniai pasirodymai. Pagal miestų bendradarbiavimo programą "Sister City" sėkmingai bendrauja ir keletas kitų Lietuvos bei JAV miestų – Kaunas ir Los Angeles, CA, Klaipėda ir Klyvlandas, OH, Vilnius ir Madison, WI, Marijampolė ir Poway, CA.

PARAMA MOKYMO SISTEMAI

Valstybės įstaiga, Švietimo plėtotės centras gavo beveik 3 mln. litų Europos sąjungos paramos veiksmingam 5-6 klasių Lietuvos moksleivių gamtos mokslų kursui sukurti, skelbia BNS-DELFI. Lietuvoje iki šiol panašios sistemos nebuvo, todėl bus atliekami ir parengiamieji tyrimai. Rengiama programa kol kas bus tik žvalgybinė, vėliau bus sprendžiama, ar verta tokio mokymo kursą plėtoti toliau. Programa užtikrins lygias mokymosi galimybes įvairių polinkų vaikams, skatins mokinių susidomėjimą gamtos mokslais, plėtos mokinių informacinius komunikacinius gebėjimus. Projektą numatyta baigti įgyvendinti 2008 m. balandį. RSJ

LIETUVIŲ TELKINIuose

Seniausia pasaulio lietuvių organizacija

Susivienijimas lietuvių Amerikoje. Apie jį pasakoja jos pirmininkas Kęstutis Miklas iš Floridos

EDVARDAS ŠULAITIS

Šiuo metu labai mažai girdime apie seniausią ne tik JAV, bet ir visame pasaulyje lietuvišką organizaciją, įsteigtą 1886-aisiais senųjų ateivių centre Pensilvanijoje. Šiomet ji švenčia 120 m. sukaktį.

Buvo puiki proga pasikalbėti su praėjusį rudenį išrinktu jos naujuoju pirmininku Kęstučiu Miklu, kai šis vyras gegužės pirmąjį savaitgalį iš savo namų Floridoje buvo atvykęs Čikagon dalyvauti Išeivijos šaulių organizacijos suvažiavime. Šnektelėjome ir apie Susivienijimą lietuvių Amerikoje (SLA), kuris angliskai vadinasi "Lithuanian Alliance of America". Tai ne tik sena, bet ir garbinga organizacija, turėjusi dešimtis tūkstančių narių (dar 1926 m. joje buvo daugiau nei 17 tūkst. narių).

Pagal naujausius oficialius duomenis SLA dabar yra 2,484 nariai, kurių dauguma gyvena JAV ir maža dalis Kanadoje. Visi nariai turi mokėti tam tikrą mokestį (jo dydis priklauso nuo gyvybės draudimo sumos) ir gali dalyvauti skyrių (kuopų) kultūrinėje ar visuomeninėje veikloje. Anksčiau SLA buvo pagrindinė JAV lietuvių organizacija, kuri dar prieš Pirmąjį pasaulinį karą rūpinosi Lietuvos nepriklausomybės atgavimu, stipriai rėmė kultūrinę veiklą finansiskai.

Net ir tada, kai nuo jos atskilo katalikų grupė ir sudarė Katalikų susivienijimą, o vėliau – komunistuojantys tautiečiai, susibūrė į Darbininkų susivienijimą, – SLA išliko didžiausia vis dar veikiančia lietuvių organizacija. Gaila, kad Lietuvių katalikų susivienijimas nenorėjo veikti kartu su SLA – neseniai pasirokęs svetimtaučius, sudaręs sutartį su Slovėnų moterų katalikų fraternaline draudimo organizacija, pranyko iš horizonto.

Ruošiasi platesnei veiklai

Nesinori daug kalbėti apie SLA praeitį, kurios 120 m. istorija yra plati ir turininga. Norisi atkreipti dėmesį į dabartį ir ateitį. O ji, pasak K. Miklo, gali būti dar gana gera. Naujasis pirmininkas jau ne kartą lankėsi SLA centro raštinėje, išikūrusioje pagrindiniame Niujorko didmiesčio rajone (dabar SLA nekilnojamas turtas ten gali kainuoti apie porą milijonų dolerių).

Ten balandžio paskutinį savaitgalį vyko SLA vyriausiojo organo – vykdomosios valdybos – suvažiavimas, kuriame dalyvavo ir naujasis vicepirmininkas, AL-

Tos pirmininkas advokatas Saulius Kuprys iš Čikagos apylinkių. Šio jaunosios kartos atstovo išjungimas į SLA vadovybę yra labai reikšmingas ir, be abejo, prisidės prie organizacijos atgimimo. Paskutiniaisiais metais jos narių skaičius kasmet mažėjo, ir mažai kas žinojo, kad ji dar veikia.

Nutarta atgaivinti Tėvynės laikraštį, kuris daugiau negu 100 m. sėkmingai tarnavo. Po vasaros pertraukos visoje lietuviškoje spaudoje planuojama dėti skelbimus apie SLA, ypatingą dėmesį kreipiant į "trečiabangininkus", jaunąją kartą, kuri turėtų išjungti, o vėliau ir perimti šią seną ir turtingą organizaciją.

Daug visokių projektų posėdyje iškelta. Konkretų planų, kaip paminėti SLA 120 m. jubiliejų, dar nesudaryta, bet tos iškilms turėtų vykti Pensilvanijos valstijoje, kur susivienijimas gimė.

Trumpai apie K. Miklą

Apie naująjį SLA pirmininką Kęstutį Miklą būtų galima storą knygą prirašyti. Per beveik 84 savo amžiaus metus jis daug nuveikė – ne tik savo šeimoje, asmeniniame gyvenime, bet ir lietuviškoje veikloje – Lietuvoje, Vokietijoje ir Amerikoje. Visų pirma jis jau senas SLA darbuotojas, savo veiklą šioje organizacijoje pradėjęs dar gyvendamas Niujorko apylinkėse. Praėjusį rudenį Čikagoje vykusiame SLA seime jis buvo patvirtintas kaip vienas iš keturių garbės narių (kiti – John Lapinski, Nicholas Box-

ter, Edvardas Šulaitis).

Kęstutis – pasižymėjęs žurnalistas, šį darbą pradėjęs dar Lietuvoje, buvęs Jungtinių Tautų korespondentas, taip pat ir ELTOS atstovas Niujorke. Jis pasižymėjo ir organizaciniame darbe – 8 metus buvo Lietuvių žurnalistų sąjungos pirmininkas. Nuo pat atvykimo į JAV Kęstutį matėme tarp Lietuvių šaulių organizacijos veikėjų. Jis vadovavo Niujorko kuopai, buvo ilgalaikis visos išeivijos šaulių sąjungos kontrolės komisijos pirmininkas.

Ne mažesni jo nuopelnai ir JAV LB veikloje: jis yra ne tik vietinių LB skyrių pirmininkas, bet ir JAV LB tarybos bei PLB seimo aktyvus narys, dalyvaujantis įvairiuose suvažiavimuose. Jau keli dešimtmečiai Kęstutis kasmet lankosi Lietuvoje, kur atlieka daugelį organizacinių įsipareigojimų.

Kai K. Miklas minėjo savo amžiaus 75-metį, Niujorke buvo surengtas didžiulis pobūvis, kuriame dalyvavo keli šimtai garbingų svečių. Ta proga išleistas 52 psl. leidinys apie sukaktuvininką. O kiek daug įdomių žinių apie jo veiklą prirašyta. Tokių veiklių senesnės kartos žmonių, kaip K. Miklas, šiuo metu labai mažai jau turime. Jeigu SLA būtų pirmininkas žurn. Vytautas Kasniūnas netrukus švęs savo 92-jį gimtadienį, tai Kęstutis palyginus su juo dar yra jaunas vyras ir dar ilgai galės dirbti tarp lietuvių.

TMID fotokonkursas "Lietuviai pasaulyje"

Fotografijose užfiksuojame įsimintinas gyvenimo akimirkas, išsaugome brangius žmones ir vaizdus. Sustabdę akimirka, rašome istoriją – savo, šeimos, miesto, šalies. Lietuviai yra išsibarstę po visą pasaulį, su Tėvyne juos sieja tapatybė, tradicijos. Pasidalinkime vieni su kitais nuotaikomis ir jausmais, šventėmis ir kasdienybe!

Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas (TMID) prie Lietuvos respublikos vyriausybės kviečia dalyvauti fotografijų konkurse "Lietuviai pasaulyje".

Konkurse gali dalyvauti kiekvienas užsienyje gyvenantis tautietis ar išeivijoje veikiančias lietuvių susivienijimas. Temų ratas neribojamas: įamžintos gali būti ir krašto bendruomenės renginių, lietuviškos mokyklų veiklos ir asmeninio gyvenimo, buitės, sporto akimirkos. Nuotraukos gali būti darytos ir dabar, ir prieš keliasdešimt metų.

Prie nuotraukos (pageidautina, ne mažesnės nei 10x15 cm) turi būti nurodytas jos autorius, gyvenamoji šalis, fotografijos data, 3-5 sakinių parašas (gali būti ir oficialiai rimtas, ir žaismingai šmaikštus).

Konkursas vyks nuo 2006 m. birželio 1 d. iki spalio 1 d. Visus darbus vertins komisija, konkurso nugalėtojai bus apdovanoti vertingais prizais. Geriausios nuotraukos bus išleistos atskiru leidiniu.

NUOTRAUKAS SIŪSTI ADRESU:

**Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, T. Kosciuškos g. 30
Fotokonkursui "Lietuviai pasaulyje"**

Išsamesnės informacijos teiraukitės: tel. (+370~5) 2709822, el. paštas giedrius.sniukas@tmid.lt

RE/MAX FOUR SEASONS REALTY LIMITED
Associate Broker, 67 First Street
Collingwood, Ontario L9Y 1A2

**Angelė Šalvaitytė, B.A.,
pirkimo ir pardavimo atstovė.**

Ji mielai jums patarnaus.

Nemokamas 1-888-657-4844

Darbo 705-445-8143

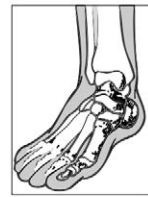
Elektroninis paštas: shalvaitis@bmts.com
Tinklalapis: www.homesgeorgianbay.com

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamius, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į

PĖDOS SPECIALISTAS

CHIROPODIST ROBERTAS NEKRAŠAS

- ▶ KULNO SKAUSMAI
- ▶ PĖDOS SKAUSMAI
- ▶ PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
- ▶ NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
- ▶ ĮAUGĘ NAGAI
- ▶ VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
- ▶ SENIORŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA

- ◆ VAIKŲ EISENOS NESKLANDUMAI
- ◆ PLOKŠČIAPĖDYSTĖ IR EISENOS SUTRIKIMAI
- ◆ PĖDOS DEFORMACIJŲ TAISYMAS ORTOPEDINIAIS INDEKLAIMS
- ◆ PRIIMAME VISUS PLANINIUS DRAUDIMUS
- ◆ STERILŲ ĮRANKIŲ

LIGONIUS PRIIMAME:

352 WILLSON ST.E., ANCASTER, Ont. TEL. (905) 648-9176

PRISIMINIMAI – GYVENIMO MIELIAUSIA DOVANA...

Daugiau mes neišgirsimė mūsų draugų balsų.
Atmintį paliks tik jų žodžiai ištarti.
Ilgas kelias jums dar buvo keliauti... bet per anksti –
Nusiviro abiejų darbščios rankos ir amžiams užmerkėte savo akis.
Kaip vakaras ateina ir nudažo dangų...
Mes jaučiame, kokios prabėgusios dienos brangios.
Mes neužmiršime kaip su širdim taip dirbome...
Akyse tik matėme Lietuvos Nepriklausomybę,
Jūsų draugystė ir darbai mums buvo ir liko brangūs...
Tarp mūsų visų ta draugystė ir darbai mus pynė kaip vainiką.
Jūsų darbas šioje žemėje jau baigtas.
Amžinybėje tylioje ilsėkitės ramybėje.

Prisimename iškeliavusius draugus, valdybos narius:

a.a. JUOŽA SAKALAUSKĄ (1951-2006)
(vicepirmininkas 1990)

a.a. ALFONSA PALČIAUSKĄ (1948-2005)
(iždininkas 1990-1992)

KLB Hamiltono apylinkės valdyba 1990-1992:

Regina Bagdonaitė-Feeney, Alda Juozaitytė-Grigaitienė
Jonas Čebatorius, Stasys Kareckas, Arūnas Raguckas

Hamilton, ON

A.a. PETRUI KARECKUI mirus Hamiltone, jo atminimui, reikšdami užuojautą mirusiojo žmonai Teklei, sūnams – Stasiui, Jonui ir broliui Jonui bei visiems giminaičiams, Kanados lietuvių fondui aukėjo: po \$20 – J. Gimžauskas, J. Krištolaitis, I.P. Zubai, Z. Čečkauskas, P.A. Armonai, D. Gutauskienė; \$15 – M. Šiulienė.

A.a. PETER ROSENBERG mirus, reikšdamos užuojautą jo sesutei F. Povilauskienei, KL fondui aukėjo: \$50 – F. Venckevičienė; \$20 – V. Šniulienė. **J.K.**

A.a. PETRO ROSENBERG atminimui, užjausdami jo žmoną Eunice su šeima, seseris – Frances Povilauskiene, Madeline, Stella, brolius – Kazį, Joną ir jų šeimas, *Pagalbai Lietuvos vaikams* aukėjo: \$50 – D.M. Jonikai, A.K. Žilvyčiai; \$30 – E.K. Gudinskai; \$20 – E. Grajauskienė, S.J. Remesat.

A.a. BIRUTEI MURAUŠKAITEI mirus, užjausdami jos sesutes – Anelę ir Onutę bei visus gimines, *Pagalbai Lietuvos vaikams* aukėjo: \$50 – V. Kežinaitis; \$40 – A.Z. Stanaičiai, G.K. Žukauskai; \$25 – A. Gailienė, Sandra ir Lilija; \$20 – E. Beržaitienė, G.P. Breichmanai, L.P. Cipariai, E.K. Gudinskai, A.S. Urbonavičiai, A. Volungienė, A.K. Žilvyčiai; \$10 – G. Agurkienė, A. Didžbalienė, J. Juozaitienė, M. Ribienė, F. Venskevičienė; \$5 – M. Borusienė, F.M. Gudinskai.

Dėkojame aukojusiems –
PLV komitetas

Vilniaus radijo laidos užsieniui girdimos kasdieną, 7 v.v. 9875 kHz dažniu, 31 m bangos ruože.

Knygų rišykla
"SAMOGITIA"
meniška ir įrūša
knygas bei žurnalus
A. PLENYS
3333 Grassfire Cres., Mississauga,
Ont. L4Y 3J8. Tel. (905) 625-2412

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Lietuvos ambasadorius Vašingtone V. Ušackas dalyvavo Jaunimo rūmų statybos pabaigtuvėse Pasaulio lietuvių centre, Lemonte, IL. Jis perskaitė Lietuvos prezidento V. Adamkaus sveikinimą: "Tikiu, kad naujasis centras taps sportinių ir tautinių idealų, fiziškai ir dvasiškai tvirtų asmenybių namais. Čia visada derės sportinis entuziazmas ir išpareigojimas savo tautos ir Tėvynės idealams. Noriu palinkėti, kad Pasaulio lietuvių centro lankytojai išlaikytų kuo glaudesnį ryšį su savo tautos kamieniu – Lietuva. Atsiminkite, jūsų dvasinės šaknys yra Lietuvoje, ir jūs Tėvynėje visada laukiami". Pats V. Ušackas, kalbėdamas apie pastatų pabaigtuves, pažymėjo, kad Jaunimo rūmai taps vienu traukos centru JAV-se gyvenantiems lietuviams bei padės išlaikyti ir puoselėti lietuvių, kaip rašoma Lietuvos ambasados Vašingtone informacijoje. Lietuvos vyriausybė Jaunimo rūmų statybai 2005 metais paskyrė 120,000 litų.

Italija

Dėl buvusio nepriklausomos Lietuvos ambasados pastato Romoje į kovą įsijungė Lietuvos studentai. Italijos valdžia jau 16 metų neišsprendžia šio klausimo. Lietuvą rusams okupavus jos ambasados pastatą italų valdžia atidavė Sovietų Sąjungai. Šiuo metu jame yra įsikūrusi Rusijos ambasada. Tuo tarpu Italijos ambasada Lietuvoje neturi sunkumų. Neseniai ji perkelta į naujas patalpas Žvėryno rajone Vilniuje. Norėdami buvusios Lietuvos ambasados neteisėtą pasisavinimą priminti Italijos valdžiai, Lietuvos studentų iniciatyvinė grupė surengė piketą prie naujojo Italijos pastato Vilniuje prieš Italijoje vykusių rinkimus. Studentai tikėjosi, kad toks jų užmojis atkreips Italijos visuomenės dėmesį. Prieš dvejus metus Romoje viešėjęs premjeras A. Brazauskas susitiko su Italijos premjeru S. Berlusconi. Pastarasis pažadėjo, kad įsisenėjusi problema dėl ambasados bus išspręsta. Tačiau iki šiol padėtis nepasikeitė. Ambasados pastatą su parku žymioje Romos vietoje, greta Italijos premjero rezidencijos, Lietuva nupirko išsimokėtinai 1933 metais, ir buvo spėta iki sovietmečio sumokėti 46 nuošimčius tuometinės pastato vertės. Vilniaus derybos su Roma dėl pastato prasidėjo tuoj po nepriklausomybės atstatymo.

Karaliaučiaus kraštas

Įsrutyje (Černiachovske) šį pavasarį įvyko Tautinių mažumų ir išeivijos departamentui prie Lietuvos vyriausybės remti lietuvių kalbos olimpiada. Joje dalyvavo daugiau kaip 40 moksleivių iš veikiančių įvairių lituanistikos mokyklų. Olimpiadą surengė Karaliaučiaus srities lietuvių kalbos mokytojų sąjunga. Atvykę minėto departamento atstovai įteikė moksleiviams dova-

nų, su mokytojais aptarė lituanistinio švietimo klausimus bei Lietuvos vyriausybės nutarimą dėl valstybinės paramos skyrimo lietuvių kilmės užsieniečiams, atvykstantiems studijuoti aukštosiose Lietuvos mokyklose; taipgi Lietuvos mokytojams, dėstytojams, vykstantiems dirbti užsienio valstybėse, lietuvių švietimo, kultūros įstaigose. Pagal šį nutarimą nuo šių metų birželio 1 d. Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas gali daryti sutartis su mokytojais, dėstytojais bei kultūros ir meno darbuotojais, išvykstantiais dirbti į užsienį lietuvių švietimo, kultūros ir meno įstaigose. 2005-2006 metais Karaliaučiaus srityje veikia 28 lituanistinio ugdymo įstaigos: lituanistinės mokyklos, lietuvių kalbos ir etnologijos fakultatyvai, mokyklos su lietuviškomis klasėmis.

Australija

**A.a. Konstantinas Ankus-
Ankudavičius**, sulaukęs 104 metų, mirė šių metų balandžio 26 d. Sydney mieste. Velionis gimė 1902 m. balandžio 14 d. Skriaudžiuose, Marijampolės apskr. Per pirmąjį pasaulinį karą tėvai su mažuoju Konstantinu pasitraukė į Rusiją. Pasibaigus karui, grįžo atgal į Lietuvą. Konstantinas tarnavo Lietuvos kariuomenėje, 7-tame pulke, II bataliono raštvedžiu. Atlikęs karo tarnybą, gavo darbą pasienio policijoje, Klaipėdos krašte. Neilgai teko čia gyventi, nes Klaipėdą užgrobė Hitleris. Konstantinas Ankus su žmona grįžo į Didžiąją Lietuvą ir toliau tarnavo pasienio policijoje. Per pirmąją sovietų okupaciją išvengė suėmimo, o antros nenorėjo sulaukti, pasitraukė į Vakarų ir apsigyveno Austrijoje. Kai paaiškėjo, kad į Lietuvą dėl okupacijos nebus galima grįžti, Anka išvažiavo į Australiją ir apsigyveno Sydney mieste. Čia abu įsijungė į lietuvių bendruomeninę veiklą. Anka išaugino sūnų Kęstutį ir dukrą Justiną. Mirus žmonai, Konstantinas gyvenimą užbaigė slaugos namuose, prižiūrimas ir lankomas sūnaus, dukters bei vaikaitės vyro dr. A. Renigerio. Po gedulinių Mišių Joachim's šventovėje palaidotas Rockwood kapinėse, lietuvių sekcijoje.

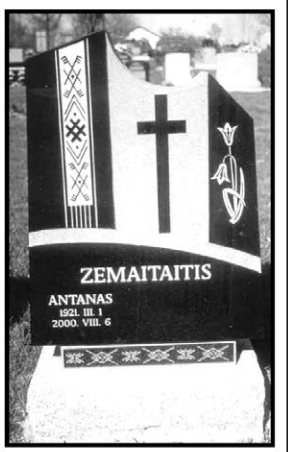
Graikija

Atėnuose gegužės 20 d. įvyko 51-asis tarptautinis Eurovizijos konkursas. Baigmėje dalyvavusi lietuvių grupė "LT United" užėmė 6-tą vietą. Pirmąją vietą laimėjo labai savotiškai pasirodžiusi suomių grupė "Lordi". Iš pradžių gana pesimistiškai pačių lietuvių vertinta "LT United" vis dėlto prisidėjo prie naujųjų įnešimo Eurovizijoje. Aukščiausią įvertinimą – 12 taškų lietuvių grupė gavo iš Airijos; Anglija skyrė 10 taškų, taipogi tiek pat taškų paskyrė Latvija ir Islandija. Nė vieno taško negautė iš Albanijos, Rumunijos, Šveicarijos ir Turkijos. **J.A.**

SPAUSDINAVIMAS
PRINTING NET
Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus.
Prieinamos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
413 ROYAL YORK RD., TORONTO ON
(prile Evans)
Savininkas Jurgis Kuliešius

BPL Import/Export
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
SKAMBINTI
Petras Brasas
(905) 383-1650

EUROPEAN MONUMENT INC.
▲ Trečios kartos paminklų statytojai.
▲ Specializuojamės europietišku paminklų stiliume.
▲ Didelis pasirinkimas vazonų ir žvakidžių.
▲ Padarome įrašus jau pastatytuose paminkluose.
▲ Perkate fabriko kaina.
Skambinti tel.
(905) 339-0409
1-800-539-8224
Adresas: 1144 Speers Rd., Unit 1
Oakville, ON L6L 2X4

LEDAS REFRIGERATION
AIR CONDITIONING &
APPLIANCES
Skambinti
R. Jareckui
Tel. 416-370-3539
arba 416-825-3328
(Nemokamai atvažiuoju įkainoti)

*Pirmasis lietuvių bankelis Kanadoje,
įsikūręs nuosavuose namuose -*

TALKA LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais - nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais - nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais - nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais - nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos. Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 51 MILIJONĄ DOLERIŲ

MOKAME UŽ:
kasd. pal. čekių sąsk. iki .0.75%
santaupas 1.00%
kasd. pal. taupymo s1sk. .0.75%
INDĖLIAI:
90 dienų indėlius 2.25%
180 dienų indėlius 2.50%
1 m. term. indėlius 3.50%
2 m. term. indėlius 3.55%
3 m. term. indėlius 3.65%
4 m. term. indėlius 3.75%
5 m. term. indėlius 4.00%
RRSP ir RRIF
(Variable) 1.00%
1 m. ind. 3.50%
2 m. ind. 3.55%
3 m. ind. 3.65%
4 m. ind. 3.75%
5 m. ind. 4.00%

PASKOLAS
Asmenines nuo 6.00%
nekiln. turto 1 m. 6.00%

• **Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai**

• **Narių santaupos apdraustos TALKOS atsargos kapitalu 3 mln. dol. ir Kanados valdžios iki \$100,000.00 sumos draudimu**

**Seekite kasdieninę informaciją apie procentus TALKOJE
MASTER CARD KREDITO KORTELĖ - INTERAC KORTELĖ
TINKLAPIS: www.talka.ca**

"Dievas teikia mums meilę,
kad mylėtume tą, kurį
Jis mums duoda"
**Lougheed Funeral
Home**
Žmonės, kurie atjaučia kitus
Sudbury Ontario

PRISIMINIMAI, ĮSPŪDŽIAI

Romanistas Jurgis Gliauda, jo šimtmetis

ALĖ RŪTA

Sibire, carinių laikų politinių tremtinių šeimoje, gimė Jurgis Gliaudys (1906 m. liepos 4 d.), taigi šiemet vidury vasaros bus jo šimtmetis gimtadienis. Jis vertingai glaudžiasi prie kitų dviejų prozos rašytojų – “šimtmečių”: Liudo Dovydeno (*Broliai Domeikos*), Antano Vaičiulaičio (*Valentina, Italijos vaizdai...*); tik, deja, J. Gliaudys-Gliauda be reikalo taip užmirštas. Autoriai greit užmirštami, jeigu jų šeima nepasistengia priminti visuomenei, kolegos ar, deja, yra kitų priežasčių: šmeižtų, pavydo... Ar tik toks likimas...

Buvome kolegos, buvome (šeimos) bičiuliai, gyvendami Detroite, MI, ir Los Angeles, CA – negaliu užmiršti.

Mums atsiradus 1947 m. pas gerąją tetą Detroite mieste, netrukus išgirdom, kad pas Mariją Sims atvyko iš Šveicarijos ir Gliaudžių šeima: Jurgis, Marija ir Jurgelis, 3 ar 4-rių m. sūnelis.

Kodėl jie iš Kauno bėgo nuo komunistų per Šveicariją, o ne per Vokietiją, kaip mūsų daugelis, nežinom. J. Gliaudys iš Sibiro į Lietuvą buvo atvykęs 16 ar 17 metų jaunuolis, baigė gimnaziją, Kauno VD un-to Teisių fakultetą, tapo ir ten dirbo kaip teisininkas; vedė valdininkę Mariją Jurkauskaitę ir, deja, netrukus turėjo palikti Lietuvą, kurią mylėjo (su jais išvyko bei JAV-se gyveno Marijos sesuo Adelė).

Rašinėjęs Gliaudys ir Kaune; o tik atvykęs čia – išleido nedidelį eilėraščių, pusiau komišką, rinkinį *Ave America!* Jurgio Kastyčio Gliaudos vardu. Netrukus “Kastytis” dingio ir liko rašytojas Jurgis Gliauda, netrukus iškilęs. Į lietuvių literatūrą jis žengė tvirtu pirmuoju žingsniu: romanu *Namai ant smėlio*, gavusiu pirmąją *Draugo* tik įsteigto romano konkurso premiją.

Romanas buvo klasiškai geras. Bet tuoj atsirado įtarinėjimų ir šmeižtų, girdi, Gliauda nuplagijavo nuo vokiečių rašytojo – klasiko, gal rado kur jo rankraštį karo metu... ir t.t. Tie šmeižtai niekada nepasitvirtino, tačiau juodos dėmės Gliaudai liko: skriauda jam, kaip autoriui, net liečianti ir kitus. Šmeižėjai perkėlė tuos gandus net į Lietuvą, tai iki šiandien užkulisiuose, girdi, sakome: “Gavo *Draugo* romano premiją? – Tai toks tenai ir rašytojas... Atseit, kaip Gliauda – įtartinas.

Namai ant smėlio turėjo didelį pasisekimą; apkalbos žymiai sumažėjo, kai J. Gliauda gavo ir antrą *Draugo* premiją – už romaną *Ora pro nobis*. Na, ir skynė jis laurus – vieną po kito iš *Draugo* ir iš kitur; dauguma jo kūrinių – romanų ir novelių – atspausdinti *Draugo* leidyklos (premiujuotieji), o kiti – “Nidos” leidyklos Londone, Didžiojoje Britanijoje; “Nidai” tada vadovavo rašytojas Kazimieras Barėnas.

Be jau minėtų premijuoti dar romanai: *Šikšnosparnių sostas* (tik dabar “atrasas” Lietuvoje rašytojos Vytautės Žilinskaitės, kad tai ryškiausiai pavaizduojas išėivių dvasinį pasaulį), *Aitvarai ir giria*, *Delfino ženkle*, *Pagairė*, *Liepsnos ir apmaudo ašočiai*...

Iš nepremijuotų romanų: *Bausmė*, *Brėkšmės našta*, *Rašto pasėliai*, istorinis – apie vyskupą Valančių: *Ganytojas ir vilkai*; labai sėkmingu tarp skaitytojų (“bestselleriu” tapęs) – *Agonija*, kuriam atvaizduota tikroviškai, su cituojamais raštais ir ministerių bei prezidentų

Rašytojas Jurgis Gliauda ir jo žmona Marija

to A. Smetonos posakiais, gęstant ir dingstant komunistų naguose Lietuvos savanorių iškovotai Nepriklausomybei, žūstant ar pasitraukiant valdžios nariams.

Agonija išleista ir anglų kalba: *A Literary Approach to History; Agonija* autoriaus pavadinta “romanu”, gal dėl to, kad ryškūs veikėjų charakteriai, žymus žūstančios valstybės skausmas.

Kiti J. Gliaudos veikalai anglų kalba: *House upon the Sand (Namai ant smėlio)*, *The Sonata of Icarus (Ikaro sonata* – romanas kūrybinės idėjos tema).

Su dėmesiu buvo skaitomi J. Gliaudos ir novelių rinkiniai: *Brėkšmės našta*, *Taikos rytas*, *Gęstanti saulė* (“Nidos” leidiniai); rankraštyne liko nebeišspausdintas novelių rinkinys *Tornado*, kai “Barėnui pavargus, ‘Nidą’ ėmė valdyti ‘spaudos mylėtojai’ – tik dėl pinigų...” Įdomu, kad tie “mylėtojai” išspausdino knygą *Skeveldros*, tai yra, tik perspausdino iš *Draugo* atkarpų, buvo su autore A.R. sutarta, kad jiems paliks visų tiražų – išlaidoms padengti... Bet atsiuntė vieną knygos egzempliorių autoriui, reikalavo pinigų, o negavė – visą laidą sunaikino... Turbūt buvo panašiai ir su J. Gliaudos *Tornado* novelių rinkiniu...

Jurgis Gliauda, “dėl duonos” šeimai dirbęs visą laiką fabrike (ir Detroite, ir Los Angeles), tačiau savo darbštumu, tvirta valia, pagarba ir meile lietuvių raštijai, sugebėjo, “rado laiko” plačiai bendradarbiauti ir periodinėje spaudoje – kritikomis, įvairių temų straipsniais... Net ir leidinių yra išleidęs, kai buvo prašomas parašyti; pavyzdžiui, kun. prel. Jono Kučingio prašomas, išleido Šv. Kazimiero parapijos, Los Angeles, istoriją; *Teismas biržely*, *Simas Kudirka* ir kt. *Teismas biržely* – buvo apie Nijolę Sadūnaitę, jos vargus ir kančias būnant vienuole-sesele ir laisvės kovotoja. *Perlojos respublika* –

pavadintas romanu, bet tai irgi surinktos istorinės medžiagos kūrybiškas apdorėjimas ir tikrovinis vaizdas.

Negalėdama pateikti čia viso turtingo J. Gliaudos kūrinių vaizdo, nei leidyklų, datų ar leidinių, kur Gliauda rašydavo, siūlau pažvelgti į Bostone Kapočiaus išleistą *Lietuvių enciklopediją* ir į A. Kezio Galerijos-leidyklos išleistą *Lithuanian Writers in the West*. Ten vieno pačių žymiausių išėivijoje rašytojo Jurgio Gliaudos vardas bent patenkinausiai atskleistas.

O Lietuvoje – iki šiol – Jurgis Gliauda, romanistas, kritikas, publicistas, – žiauriai užmirštas ar, iš viso, nežinomas. (Jo kai kurių artimųjų pasiaiškinimas, kad... knygos neparsiduoda... Reiškia, nebus pelno... Ir... kad Lietuvoje ir kultūra visa dabar pasikeitusi... O ar netikim lietuvių t-a-u-t-o-s amžinumu? Žinoma, karai ir okupacijos viską pakeičia. Tikime, laikinai! O lietuvių tauta – amžinai gyva – kultūriškai).

J. Gliauda, aišku, buvo komunistams ir jų pakalikams: buržuazinis, klerikalinis autorius – lietuvis, kaip jie daugumą taip vadino. Ir tik dabar, tik po 15-kos Nepriklausomybės atgavimo metų, gal atsitiktinai, J. Gliauda pradėdamas Lietuvoje “atrasiti”. Viena rašytoja, paskaičiusi romaną *Šikšnosparnių sostas*, sakė, kad tai ryškių idėjų ir charakterių vaizdas, kad tai problemiškas kūrinys... Nors kalba kiek šlubuojanti...

Taip, Gliaudos “kalba” ir čia buvo kiek kritikuojama. Suprantu, tai iš tėvų Sibire ir gal iš rusiškos pradinės tenai mokyklos liko svetimybės atsiduodanti sintaksė... Net ir rašytojo kalboje mes jautėm tą “svetimą akcentą”, gautą ankstyvojo jaunystės ir sunkiai nusikratomą. Gliauda buvo išdidus žmogus, niekam neleido savo rankraščių vartyti, ar net kalbininkui – pataisyti. Jis pasitikėjo savimi. Bet juk perspausdinant (Lietuvoje) jo knygas, būtų galima “kalbą pagyventi”. Vis tiek išėivių kalba tai-

soma, ypač anksčiau... Pradžioje, tik Lietuvai išlaisvėjus, mūsų net straipsniai, jei – prašant – palikt, kaip yra, tai būtinai redakcijos pabaigoje pridėdavo: “Kalba netaisyta”.

Literatūra ir menas savaitraštis Vilniuje netaip seniai vienas tarp kitko, pastebėjo: J. Gliaudos romanas *Ora pro nobis* ryškiausiai atvaizduoja lietuvių išėivio problemas ir nostalgiją. Tai gi J. Gliauda gal jau “atrindamas”? Tikėkimės.

Gaila, kad Gliaudos labai įdomus archyvas pateko vien į Vilkaviškio centrinę biblioteką; ir tai – a.a. Kazio Karužos, didelio J. Gliaudos gerbėjo dėka. Kodėl ne šeimos? Kodėl nedovanota Maironio literatūros muziejui? Esu ten siuntusi autoriaus Gliaudos laiškus ir nuotraukų, nedaug jų turėjau.

Tiesa, Los Angeles Fronto bičiuliai, kurių nariu buvo ir J. Gliauda, buvo užsimanę perspausdinti Lietuvoje romaną *Namai ant smėlio*, bet... Rodos, pristigo lėšų ar “kvapo”, negaudami iš kitų paramos. Taip ir liko. O šis vertingas romanas – tik minkštai viršeliais, knygelės vos laikosi, nes pradžioje čia ir leidyklos buvo “biednos”... Taip ir prašosi ta knyga perspausdinama.

Jurgis Gliauda buvo tvirtavališkas, labai darbštus, ryžtingas, išdidus... Draugams – labai malonus ir mielas, priešams – nesigailėjo ir žiauresnio žodžio spaudoje, nekeitė nuomonės, nepataikavo niekam. Tik šmeižikams, juokais ar ne, parodė krikščioniško atlaidumo.

“Aš už juos užprašiau šventas Mišias”, – sakė kartą draugų būry. Buvo eruditas, plačių idėjų, plataus mosto ir išdidžiai originalus. Pavyzdžiui, kviečiamas į Dailių menų klubą, atsiskakė ten jungtis. Ir netrukus pats įsteigė “Kultūros draugiją”, ruošdavo sekmdieniais parapijos salėje suėjimus, pats ar paskaitas kultūrine tema skaitė ar diskusijas vedė. Žmonių daug susirinkdavo, nors be vaišių ir, žinoma, be bilietų. Tik neilgai ta Kultūros draugija gyvavo; gal pats autorius pavargo.

Tačiau pakviečiau pas mus, kai, iš eilės, buvau tos kadencijos “Dailių menų” klubo pirmininkė. J. Gliauda pas mus atvyko, dalyvavo laisvose visų narių diskusijose, neprisimenu, kokia literatūrine tema. Tada labai reikšėsi ir poetas Brazdžionis, kiti, ir svečias Gliauda. Poetas Brazdžionis buvo tada sužavėtas Gliaudos plačiu apsiskaitymu ir labai jis ėmė pamėgti (anksčiau – kiek abejingas buvo).

Deja, J. Gliaudos senatvė buvo gūdi: Parkinsono ligos prispaustas neteko pusiausvyros, girdėjimo, vėliau – ir regėjimo, sąmonės... Mirė slaugos namuose (jau bus per 20 metų nuo jo neakties). Vėliau mirė ir jo žmona Marija, kuri autoriui buvo didi pagalba, talkintoja. Abu palaidoti “Forest Lawn” kapinėse Los Angeles, Kalifornijoje, JAV. Likęs sūnus Jurgis, šeima. Du vaikaičiai: vardais senelių – Jurgis ir Marytė; tėvo ir senelių dėka gerai išmoko lietuvių kalbą, nors motina – ne lietuviė.

Šių metų liepos 4 d. reikėtų visiems išėivijoje prisiminti teisininką – autorių, daugiausia premijų gavusį iš visų išėivijos rašytojų, vertingų idėjų ir lietuvių tautos meilės skleidėją... Visa Lietuva turėtų jį pažinti.

MINIATIŪROS

Loterija

Visuomet saldi bandelė skanesnė už rupios duonos riekę. Išalkęs suvalgytu viską... Taip ir sukiesi žmogaus paslaptingojo gyvenimo karusele. Nežinai, kokią duonos riekę valgysi šiandien, rytoj, poryt. Zaidi gyvenimo loterijoje.

Civilizuotos grumtynės

Švelniomis rankomis glostai ažuolo kamieną. Jis brandina didžiules giles.

Dažnai mėgaujiesi gardžia gilučiu kava. Netikėtai vėtra įsimyli galiūną ažuolą, kažkas surenka ažuolo gilutes. Stovi kryžkelėje. Pavydas palaidotas, Kerštas dar negimė... Stveri vėjavaiškį Atlaidumą ir...

Savybės

Tapau skersvėjo portretą. Vasarą jį labiau mylime, žiemą – saugome sveikatą... Nežinau, kaip apibūdinti skersvėjų...

Tai neigiamas ar teigiamas personažas?

Nežinomybė

Išdykėliai vaikiai nenori mokytis. Motyvai – jiems gyvenime nereikės šio, to, kito... Šiandien aš mąstau kitaip. Nežinau žmogau, ko Tau reikės, ko nereikės, ką sutiksi, o ko galbūt išvengsi... Ar būtų gyvenimas toks gražus, jeigu žinotume ateitį?

Reiklusis durininkas

Myli žmogų, gėlę, paukštį... Dažniausiai pyksti ant žmogaus. Atleidi... Remiesi Džozefo Merfio išminties perlais. Juose nesurasi pavydo, keršto, apgaulės... Vertybės Tau padeda gyventi. Tik atverti širdies gelmes mums dažniausiai reikalingas reiklusis durininkas...

Reda Kiselytė, Rokiškis

Pavasario sūpuoklėse

Įsibėgėjęs pavasaris atsiviliojo ir toliau pasklidusius mūsų artimuosius ar draugus į Montrealio Aušros Vartų šventovę ir į mūsų šalę. Čia teko pasikalbėti su II-osios lietuvių bangos Montrealyje atžala – Aldonos ir Antano Morkūnų dukterimi Vida. Nuo 1990 m. apsigyvenusi ir dirbanti Vankuveryje, švenčių progomis aplanko savo motiną ir gimtinę – Montrealį. Čia ji gavo pagrindinį ir aukštąjį išsilavinimą. Gabi ir imli mergina laisvai vartoja prancūzų, anglų, vokiečių ir ispanų kalbas. Jos lietuvių kalba yra be priekaištų, nes lygiagrečiai lankė ir lietuvių vaikų darželį, lituanistikos programas, buvo skautė ir ateitininkų organizacijos narė.

Po 2-ųjų metų Jean de Brebeuf kolegijoje, perėjo į McGill un-tą, pasirinkusi specializuotis ekonomikos srityje. Studijos buvo labai gerai įvertintos. Montrealyje pradėjo dirbti kompiuterių elektronikos srityje.

Vankuverio universitete dėsto aukštos kvalifikacijos kompiuterių sistemos kursą, *BC Institute of Technology* dirba nuo 2002 m. Šalia to, turi savo įstaigą, kur konsultuoja asmeninių kompiuterių programoms.

Visa tai neužgožia jos estetiškių polinkių nei sporto pomėgių: gera slidininkė, mėgsta ir kalnų laipiojimą. Graži gamta ją žavi nuo vaikystės. Apie kalnų sniegą ji sako: "...tai kartu raminantis ir pavojingas. Ir kaip tas visas nuostabus gamtos grožis skatina jį fiksuoti".

CB ZED TV programoje buvo rodomos ir 2 jos meninės nuotraukos tema *Miestas naktį*. Taip pat didelio formato "Big Pictures Exposure Gallery" į 15-kos atranką iš 100 dalyvių pateko Vidos meninės nuotraukos.

Vašingtono valstijoje Turizmo ministerija

Vida Morkūnaitė

nupirko jos 5-ias skirtingas gamtos nuotraukas. Dirbdama su digitalinėmis kameromis ji tobulina nuotraukų apipavidalinimą. Kąkad – prisimena ji – būdama 14 m. amžiaus, vykdama su mokykla ekskursijon Italijon, Vida gavo dovaną – paprastą, dabar mūsų akimis žiūrint – foto aparatą. Ilgas ir neįtikėtinais greitis technikos kelias.

Mokslu ir menišką polinkio sritys sutelpa Vidos Morkūnaitės gyvenime. Tikimės kada nors pamatyti jos meniškų nuotraukų parodą ir Montrealyje. **Birutė Vaitkūnaitė-Nagienė**

Kazimiero Manglico tapybos paroda

DAIL. KESTUTIS KESMINAS

Kapinių lankymo dienomis Anapilyje K. Manglicas buvo surengęs savo tapybos darbų parodą. Daugelis, o gal net ir visi Toronto lietuviai, pažįsta Kazimierą kaip ilgametį vaikų apsaugos tarnybos vadovą. Visus savo darbo metus jis skyrė socialinei vaikų apsaugai, šeimų su vaikais santykių stiprinimui, jų ugdymui bei asmenybių formavimui.

Nepamiršti yra ir Lietuvos vaikai. Iki šiol per fondus ir pats K. Manglicas remia vaikų globos namus, teikia patarimus Lietuvos socialiniams darbuotojams bei pedagogams.

Neatsitiktinai žmogus, turintis kilnią sielą, esantis didelės erudicijos, dažnai paima į rankas teptuką ir mėgina savo išgyvenimus ir jausmus perteikti drobėje. Jo paveiksluose, tapytuose baltos technika, yra vaizduojamas žmogus bei jį supanti aplinka.

Parodoje rodomi darbai yra tarsi gera knyga, kurioje autoriaus sukurti personažai tarsi atgyja mūsų kasdienybėje. Paveiksluose matome besikeičiančias žmonių nuotaikas, išsiskyrimo ilgesį, jaunystės džiaugsmą ir nostalgiją. Autorius nepaprastai gerai jaučia spalvų gamas, jas puikiai derina tarpusavyje ir tiksliai tai pateikia savo kūryboje. Žiūrint į Kazimiero tapytus paveikslus, tarsi nejučiomis persikeli į Lietuvą. Juose pamatai mūsų krašto žmonės, jų papročius bei savitą kultūrą. Ryškios spalvos suteikia kūriniams gyvumo, jie spinduliuoja jaunatviška energija, yra jausmingi ir lyriški.

Dail. Kazimieras Manglicas prie savo sukurto paveikslu "Verbos" Ntr. K. Kesmino

Autoriaus darbuose nelieka nepastebėta ir mūsų tautos religija. Darbai su subtiliai sukurtais šventųjų personažais puošia ne vieną Lietuvos šventovę bei privatų rinkinį. Matyt, Dievo Apvaizda, meilė žmonėms ir gyvenimui paskatino Kazimierą imti į rankas teptuką ir per paveikslus parodyti visiems, koks yra džiaugsmas gyventi, tikėti, mylėti ir būti reikalingiems vieni kitiems.

Toronto lietuvių jaunimo ansamblis "Gintaras" savo metiniame koncerte š.m. gegužės 14 d. Anapilio sodybos salėje, susilaukęs užtarnautų gausios publikos ovacijų už įdomias tautinio šokio išraiškas Ntr. R.D. Puterių

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Vilniaus Bernardinų šventovėje gegužės 14 dieną įvyko kompaktinės plokštelės *Tylos Labanoro* sutiktuvės, kuriose tradiciniu lietuvių liaudies instrumentu Labanoro dūda grojo meistras iš Gudijos Todoras Kaškurevičius ir Gvidas Kovėra, jiems pritarė sopraniniu saksofonu Petras Vyšniauskas ir tabla Rytis Kamičaitis. Labanoro dūda (dar vadinama ir dūdmaišiu, kūline su ūku, dūdragine, kūline dūda ir pan.) yra tradicinis lietuvių liaudies instrumentas, kuris buvo paplitęs ne tik Lietuvoje, bet ir Vakarų Gudijoje bei Latvijoje. Labanoro dūda pirmą kartą istorijoje buvo paminėta Magnus Olaus (švedų arkivyskupas ir rašytojas, gyvenęs 1490-1557 m.) *Šiaurės tautų istorijoje*, išleistoje dar 1555 metais.

Dūdmaišiais Lietuvoje buvo grojama iki 1970 metų. Dar yra gyvų liudininkų, kurie prisimena, kad prieš II Pasaulinį karą Vilniaus Kalvarijose per atlaidus muzikantai grodavo dūdmaišiais. Šiuo metu stengiamasi dūdmaišio tradiciją atgaivinti – juo grojama įvairiuose folkloro ansambliuose. Abu plokštelės autoriai groja dūdmaišiais, o T. Kaškurevičius daugiau kaip 10 metų juos gamina. Siekiant supažindinti visuomenę su Labanoro dūdos istorija, konstrukcija, mokymo metodika bei simbolinėmis ir mitologinėmis instrumento prasmėmis, bus išleista knyga, kurioje visa tai bus aprašyta.

Lietuvos radijas ir Euro-radijas gegužės 6 dieną transliavo koncertą iš Valstybinės filharmonijos salės, kuriame skambėjo Onutės Narbutaitės *Simfonija Nr. 2* ir Richard Strauss'o kūriniai. Grojo Lietuvos valstybinis simfoninis orkestras, diriguojamas Roberto Šerveniko, kuriam šis O. Narbutaitės veikalas dedikuotas. *Simfonija Nr. 2* pirmą kartą atlikta 2001 metais. Pasak autorės, ją sudaro dvi visiškai savarankiškos, bet kartu tarpusavyje susietos ir viena kitą kontrastingai papildančios dalys, *Simfonija* ir *Melodija*; dalių pavadinimai nusako jų pobūdį. *Simfoniją* puikiai įvertino ne tik Lietuvos, bet ir užsienio muzikos žinovai. Vokiečių kritiko Albrecht Thiemanno atsiliepimas: "Tai, ką lietuviškame Vilniuje gyvenanti kompozitorė per pastaruosius 25 metus sukūrė, neabejotinai priklauso originaliausiems, spalvingiausiems ir kartu lengviausiai suvokiamiems mūsų dienų muzikos pavyzdžiams."

Onutė Narbutaitė yra viena žymiausių lietuvių kompozitorių. 1997 metais už oratoriją *Centones mei urbi* laimėjo Lietuvos valstybinę kultūros ir meno premiją; 2004 metais kompozitorės simfoninis-oratorinis ciklas *Tres Dei Matris Symphoniae* buvo pripažintas geriausiu metų simfoniniu kūriniu Lietuvos kompozitorių sąjungos konkurse. 2005 me-

tais šiame konkurse geriausiu vėl buvo išrinktas O. Narbutaitės kūrinys, Bavarijos radijo užsakymu parašyta *La barca* dideliame simfoniniam orkestrui. 2005 metais kompozitorė skirta Lietuvos meno kūrėjų sąjungos premija. Autorė yra laimėjusi ir daugiau reikšmingų apdovanojimų, jos kūriniai nuolat skamba daugelyje koncertų, festivalių Lietuvoje ir užsienyje.

Lenkijos miestų dienos Vilniuje balandžio pabaigoje buvo pradėtos keliaujančio kariliono varpų melodijomis. Kariliono virtuožai, kaunietis kompozitorius Giedrius Kuprevičius ir Gdanskio muzikė Monika Kazmerčak paskambino Lietuvos ir Lenkijos himnais ir kelių klasikinių kūrinių aranžuotes ant unikalaus Čekijoje pagaminto keliasdešimties įvairaus dydžio varpų kariliono, keliaujančio ant sunkvežimio platformos. Keturi Lenkijos miestai – Varšuva, Krokova, Lodzė ir Gdanskas – buvo įsirengę informacinę palapinę Vilniaus savivaldybės aikštėje; vyko kultūros ir verslo atstovų susitikimai, paveldosaugos specialistų seminaras, aptariamoms tarp miestinės bendradarbiavimo galimybės.

Iš kultūros renginių paminėtini: Savivaldybės aikštėje koncertavo dainų ir šokių grupė "Kraakoviacy" iš Krokuvos, "Prospekto" galerijoje vyko fotografijų paroda *Magiškas Gdanskas*, Rusų dramose teatre koncertavo Gdanskio džiazmenas Olas Valickis. Vilniaus mažajame teatre buvo rodomas Lodzės naujojo teatro spektaklis *Beprotė Greta*. Vilniaus rotušėje buvo paroda *Varšuva ir Gdanskas senuose atvirukuose*, Joanos Slovinskos vadovaujamas folkloro muzikos ansamblis iš Krokuvos atliko šiuolaikiškai tradicinę lenkų ir slavų liaudies muziką bei šokius. Tuo metu Vilniuje viešėjo ir du žinomi lenkų gatvės teatrai – "Feta" iš Gdanskio ir "Makata" iš Varšuvos. Rugsėjo mėnesį įvairiuose Lenkijos miestuose vyks Lietuvos miestų dienos, o Vilniaus kultūra bus pristatoma Krokovoje.

Šeštąją lenkų kino savaitę, vykusią kartu su Lenkijos miestų dienomis, pradėjo geriausias lenkų filmas *Antstolis*, kurį praėjusiais metais sukūrė žinomas režisierius Feliks Falkas, o pagrindinį vaidmenį atlieka vienas populiariausių šių dienų aktorius Andzej Chyra. Jo partnerė – jaunosios kartos kino žvaigždė Malgorzata Kożukowska. Dešimt lenkų savaitės filmų kalba apie problemas, aktualias ne tik Lenkijai, bet ir Lietuvai: masinė emigracija į Vakarais, nedarbą gimtinėje, jautrius istorinės tiesos ir tautiškumo klausimus, moterų ir vyrų santykius. Prieš 10 metų mirusį režisierių Krzysztof Kieslowski priminė jo filmai *Atsitiktinumas* ir *Kino mėgėjas*. **G.K.**

PRISIKĒLIMO
KREDITO KOOPERATYVAS

3 Resurrection Rd., Toronto, ON M9A 5G1
Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414
FAX: (416) 532-4816
Anapilyje tel.: (905) 566-0006 Fax: (905) 566-1554

KASOS VALANDOS: pirmad., antrad. ir trečiad. nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtad. ir penktad. nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštad. nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmad. nuo 8.30 v.r. iki 12.45 v.p.p.
ANAPILYJE: antrad. nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtad. nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v. ir penktad. nuo 11 v.r. iki 6 v.v.; sekmad. nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.

AKTYVAI per 67 milijonus dolerių

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind.	.235%
180-364 d. term. ind.	.260%
1 metų term. indėlius	.3.20%
2 metų term. indėlius	.3.35%
3 metų term. indėlius	.3.40%
4 metų term. indėlius	.3.45%
5 metų term. indėlius	.3.55%
1 metų "cashable" GIC	.2.50%
1 metų GIC-met. palūk.	.3.80%
2 metų GIC-met. palūk.	.3.80%
3 metų GIC-met. palūk.	.3.80%
4 metų GIC-met. palūk.	.3.85%
5 metų GIC-met. palūk.	.4.00%
RRSP, RRIF "Variable"	.2.25%
RRSP ir RRIF-1 m.term.ind.	.3.95%
RRSP ir RRIF-2 m.term.ind.	.3.95%
RRSP ir RRIF-3 m.term.ind.	.4.05%
RRSP ir RRIF-4 m.term.ind.	.4.10%
RRSP ir RRIF-5 m.term.ind.	.4.30%
Taupomąją sąskaitą iki	.1.00%
Kasd. pal. čekių sąsk. iki	.1.00%
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.	.1.50%
Amerikos dol. GIC 1 metų term. ind.	.4.00%

IMA UŽ:

Asmenines paskolas nuo	.7.00%
Sutarties paskolas nuo	.7.00%
Nekiln. turto paskolas: Su nekeičiamu nuošimčiu 1 metų	.5.35%
2 metų	.5.50%
3 metų	.5.80%
4 metų	.5.80%
5 metų	.6.00%
Su keičiamu nuošimčiu 1, 2, 3 metų ...	.6.00%

Duodame CMHC apdraustas nekilnojamo turto paskolas

Duodame komercines nekilnojamo turto paskolas

KELIAUJANT Į EUROPA NEUŽMIRŠKITE ĮSIGYTI

AMEX EURO ČEKIŲ

NAUDOKITĖS "INTERAC-PLUS" KORTELE

Mūsų tikslas - ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas
APLANKYKITE MŪSŲ TINKLALAPĮ: www.rpcul.com

iPod

... puiki dovana jaunimui,

kuris atidaro ir naudoja sąskaitą

PRISIKĒLIMO KREDITO
KOOPERATYVE

JAUNIMAS NUO 16 IKI 25 METŲ AMŽIAUS

PRISIKĒLIMO KREDITO KOOPERATYVAS

SU ŠTURMU

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
LĒKTUVU arba LAIVU

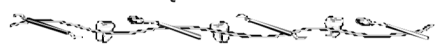
905•271•8781

PETRAS ŠTURMAS

Paėmimas iš namų pagal susitarimą iš Toronto, Hamiltono, Niagara Falls, Londono, Wasaga Beach apylinkių

DR. STASYS DUBICKAS

DANTŲ GYDYTOJAS

398 Guelph Line, Burlington

(tarp QEW ir Lakeshore Rd.)

Privati AUTO-AIKŠTĒ ("parking")

(905) 333-5553

TAIP PAT PRIIMA PACIENTUS TORONTE - 2373 BLOOR ST.W.

"Taikusis atomas" - genocidas

Atominės energijos nauda ir pavojai

Dr. RŪTA GAJUSKAITĒ
kriminologė

Susižavėjimą "taikinguoju atomu" pakeitė visuotinis siaubas po avarijos Černobylyje. Tik dabar sužinome, kad radioaktyvusis aplinkos užteršimas buvo 400-500 kartų didesnis negu po bombos Hirošimoje sprogdinimo. Kadangi apie sergamumą ir mirtingumą duomenų nėra, logiška manyti, kad ir nukentėjusių bei aukų turėtų būti tiek pat kartų daugiau. Hirošimos 150,000 aukų padauginus iš 400-500 kartų, gaunama apie 70-75 milijonus aukų! Bet apie tai jau 20 metų tylima – geležinė uždanga dar slepia sovietinio genocido vieną etapą. Tačiau, po Jelcino pergalės, buvo paskelbti 40 TSKP CK protokolai Černobylio avarijos klausimu, kurie leidžia konstatuoti: akivaizdžiai pratęstas sovietinis tautų genocidas nuo raudonojo teroro, bado Ukrainoje ir gulagų iki Černobylio avarijos. Jau žinomą genocido SSSR 100 milijoninį aukų skaičių turėtume padidinti iki 170 milijonų. Maža to, reikėtų patikslinti nukentėjusių teritorijų ribas bei radiacijos intensyvumą, nes dar ir šandien kalbama apie Ukrainos, Gudijos ir Rusijos nuostolius, kai didžiausią smūgį gavo Lietuva, Latvija ir Estija.

Tiek sovietinė, tiek persikrikštijusi dabartinė valdžia slėpė ir šandien dar slepia bei slėps ateityje tikrąją padėtį, kad nereikėtų atsakyti už įvykdytą genocidą. Ir slėps ateityje, kad nereikėtų imtis priemonių esamai būklei taisyti, o ypač – žalai atstatyti. Juk daug šauniau atstatyti Gedimino pilį ir ant lentelės užrašyti – čia iki Černobylio avarijos gyveno lietuvių tauta.

Straipsnyje bus pateikta viskas, kas yra žinoma apie šią avariją ir jos sprendimo būdus pagal "Kremliaus išminčių 40 slaptų protokolų" viešai paskelbtą tekstą.

Vien pažvelgus į pateiktus radiacijos paplitimo žemėlapius aišku, kad pirmąsias 4 dienas po sprogdimo dėl rytinio vėjo krypties, didžiausią spinduliuotę gavo Gudija ir Baltijos valstybės. Net 1986 m. balandžio 30 dieną, pasikeitus vėjo kryptiai, Rusija vis dar nebuvo paliesta, nors tarša jau buvo paplitusi po visą centrinę Europą ir siekė Skandinaviją, Vokietiją, Prancūziją ir net dalį Italijos.

Argi neironiška, kad šios šalys teikė pagalbą Rusijai, kaip nukentėjusiai? Pagal kokią komunistų informaciją "nemuštas ant mušto jojo?"

Žemėlapius gavo Z. Vaišvila, kaip pamenate, tada pirmieji "sualiarmavo" švedai. Ta-

čiau neįtikėtiną radiacijos padidėjimą fiksavo ir Lietuvos mokslo įstaigos, tačiau neturėjo teisės tų duomenų skelbti. Tik "žalioji banga" išdrįso išskelti problemą, sustabdė 3-jo AE bloko statybą bei užsibrėžė tikslą – visai uždaryti atominę.

Daug tikslesnius žemėlapius turėjo ir Maskva, nes kasdien specialus lėktuvas apskridavo teritoriją ir išmatuodavo spinduliuotimo intensyvumą. Tačiau jų iki šiolei nepateikė Europai. Argi tai ne nusikaltimas žmonijai, o ypač Lietuvai, gavusiai 400-500 didesnę dozę nei leidžiama, tačiau jau 20 metų įkyriai nutylima?

Tik po 1990 metų rinkimų, kai į Aukščiausiąją tarybą pateko 4 žalieji, buvo pradėta rūpintis Černobylio avarijos pasekmėmis ir jau esamomis aukomis: sudarytas užterštumo žemėlapis, iškovotas tarptautinis pripažinimas, kad nukentėjo (be Rusijos, Gudijos ir Ukrainos) ir kitos šalys. Tuo pačiu ir gauta parama – 1 bilijonas ekių (5 bilijonai litų) Lietuvai ir po 0.5 bilijono ekių Latvijai ir Estijai, kaip perpus mažiau nusprenduliuotai. Kur dingo ši Europos parama, galėtų smulkiau paaiškinti ekspremjeras G. Vagnorius, nes jokių lėšų negavo Sveikatos apsaugos ar Aplinkos apsaugos ministerijos, jokių kompensacijų negavo 7,000 Černobylio avarijos likvidatoriai, nei specialūs centrai. Tačiau įtartina atrodo G. Vagnoriaus gyrimasis, kad jo vyriausybė vienintelė nepalikto Lietuvos skolų?

5 bilijonai litų ir visai nustekenta sveikatos apsauga, kai kraujo vėžiui gydyti vaistų teigama kas penktas vaikas, kai protezų laukiama eilėje 4-5 metus, kai medikų atlyginimai išvarė geriausius specialistus į užsienį. Jau visai nekalbant apie profilaktines priemones visiems Lietuvos gyventojams, gavusiems 400-500 kartų didesnę radiacijos dozę nei leistina norma. Ir visai užmirštant, kad avarijos likvidatoriai prievarta, nuogom rankom be apsaugos užkimšo tą "pragaro skylę..."

Penki bilijonai, ir viskas tyku, ramu. Štai ką reiškia "geležinė uždanga" informacijoje. Arba netikra tiesa – nukentėjo kiti, bet ir mes... Jau pasimokė su Mažeikių nafta – kiek nereikalingo triukšmo, tąsytosi po prokuratūras, teismus. Vis tiek – nieko kaltiesiems. Argi nesiperša mintis, kad prie lietuvių genocido prisideda ir atkurtos Lietuvos valdžia? Štai ką reiškia, kai nebuvo atlikta desovietizacija.

Ignalina

Įtarimą dėl Lietuvos valdžios vykdomo lietuvių genoci-

do sustiprina ir tai, kad nelikvidavus Černobylio avarijos pasekmių, siekiama išlaikyti branduolinės valstybės įvaizdį ir planuojama vietoj uždarnos statyti naują AE. Nesuskaičiavus avarijos aukų, nuostolio ir kompensacijų, nekreipiant dėmesio į žinomas neigiamas gamtines sąlygas (tektoninė zona), be gamybinio poreikio ir su dideliais materialiniais nuostoliais vietoj pelno. Susiskaičiuojame: išviešinus "Kremliaus išminčių slaptus protokolus" išaiškėjo, kad viena iš efektyviausių "profilaktinių priemonių" buvo standartų pakėlimas. Tai yra visoje SSSR buvo 30-50 kartų padidintos leistinos ribinės normos, ir apšvitinimo kaip nebūta! Užterštą maistą iš apšvitintų regionų įsakyta atskiesti 1x10 švirių ir pateikti vartotojams (išskyrus Maskvą), taigi taip paskleidus taršą daug plačiau nei avarijos vieta. O reikėjo tą maistą sunaikinti. Tačiau sutaupti vieną kitą bilijoną svarbiau.

Lietuvoje užterštumo pasekmės buvo išryškintos pagal leukozinį pieną ir 50-80% gimusių veršiukų sergamumą leukoze. Pirmą kartą apie tai buvo prabilta Mokslų akademijos konferencijoje, tačiau pateikti duomenys spaudoje buvo paneigti (remiantis pakeistais normatyvais), drįsė prabilti – represuoti. Nors Gorbačiovo "glasnost" jau buvo paskelbta, tačiau vietinė valdžia dar "pildė ir viršijo" stalininius genocido planus.

Ir šandien Lietuvoje neskelbiami sveikatos bei mirtinumo duomenys, nors logiškai mąstant žmogaus vaikas dešimtis kartų mažesnis nei veršis, taigi ir sergamumas leukoze – turėtų būti didesnis. Didžiausias nuostolis – gimstamumo sumažėjime bei išsigimimų padidėjime. Žinome, kad kas 9 Lietuvos gyventojas – su negalia, kas 5 vaikas atleidžiamas nuo karinės tarnybos dėl psichinių deformacijų. Tai vis šalutiniai duomenys, kurie tik apgraibomis leidžia įsivaizduoti tikrąją padėtį. Tačiau statistiniai duomenys įvairiomis gudrybėmis ir toliau slepiami.

Kai praėjusiais metais įvyko žemės drebėjimas Kaliningrado srityje ir ne bet koks, o 5 balų stiprumo, – visi geologai čiuo tektoninių zonų žemėlapius, braižė epicentrus ir nustėrę laukė drebėjimo "aido" Ignalinoje. Bet ši kartą nelaimė "praėjo pro šalį". O galėjo būti avarija daug siaubingesnė nei Černobylyje...

Nukelta į 11-tą psl.

ATSIŪSTA PAMINĖTI

Tėvas Placidus Barius, OFM, STACIJOS. Kryžiaus kelio stotys. Išleista Mažesniųjų brolių ordino Lietuvos Šv. Kazimiero provincijos lėšomis. Stacijų piešiniai (spalvoti) Aleksandro Kašubienės (Kryžių kalno vienuolynas). Nuotraukos br. Mykolo Letkausko, OFM. Šv. Pranciškaus ir Šv. Bernardino vienuolynas. Vilnius, 2006 metai, 64 psl.

TILTAS, Number 1, February 2006. Journal of the British-Lithuanian Society. Editor Maria Lenn. Viskas anglų kalba, išskyrus penkis eilėraščius. Vienas eilėraštis pavadintas *Avižos varpai* (*The Bells of Oat*). Atrodo, turėtų būti "varpos". Daug lituanistinės medžiagos, keletas informacijų.

Aldona Žemaitytė, KAZIMIERAS ANTANAVIČIUS. Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarai. TAMS A IŠTIRPSTA ŠVIESOJE. Redaktorė ir korektorė Vincenta Velžytė. Leidėjas valstybės įmonė seimo leidykla "Valstybės žinios" (Gedimino pr. 53, LT-01109 Vilnius). Tiražas 2000 egz. Vilnius 2006 m., 148 psl.

LITHUANIAN HERITAGE, May/June 2006. Publisher / Editor Val Ramonis. Publisher Baltech Publishing, P.O. Box 225, Lemont, IL 60439-0225. Subscription rates per year in the U.S. \$29.95, Canada \$41.95, other countries \$57.95. Tai labai puošniai leidžiamas iliustruotas žurnalas.

Su svečiais iš Lietuvos š.m. balandžio mėnesį tęsiamas Kanados ir Lietuvos policijų bendradarbiavimo projektas, kurį pradėjo kanadietis Ted Price. Iš k. serž. Algis Malinauskas (OPP), serž. Juozas Gataveckas (TPS), Lietuvos policijos gen. komisaro pavaduotojas Kęstutis Lančinskas, Dana Styra ir Lietuvos gen. prokuroro pavaduotojas Gintaras Jasaitis Ntr. A. Malinausko

“Taikūs...”

Atkelta iš 10-to psl.

Atrodytų, tai turėjo būti akivaizdi pamoka valdžios vyrams. Bet ne. Kaip ir 1972 metais, niekas nekreipė dėmesio į mokslininkų pateiktus žemėlapius ir pačioje pavojingiausioje vietoje suplanavo bei pastatė AE. Stalinistai ir siekė tikslo – “Lietuva be lietuvių”. Bet kodėl taip elgiasi nepriklausomos Lietuvos valdžia? Ir vėl planuoja neišvengiamą genocidą. Pats didžiausias Lietuvos erodas – A. Sniečkus, – ir tas buvo mielaširdingesnis lietuviams, nes atkakliai priešinosi Maskvos spaudimui statyti AE. Gal dėl to, kad pats gyveno čia ir nebuvo kur pasprukti? Dabartiniai jau išsiparceliuoja turtus, matyt, pirkis būstus kur nors Kanarose, todėl ir nesvarbi Lietuvos ateitis. Nedesovietizuota valdžios sistema ir toliau dirba prieš savo tautą.

Lietuva tarp kitų valstybių

Palyginus pasaulio valstybių AE energetikos dalį bend-

ros elektros energijos gamyboje – Lietuva pirmuoja! Jei uždarysime AE, atrodo, kad liksime su žibalinėmis, be pelno ir gamybos plėtros. Ir dar su šiluminių elektrinių užterštu oru. Taip buvo motyvuojama 1972, taip ir šiais metais.

Tačiau ir prieš 30 metų, ir šiandien žinoma, bet slepiama, kad AE dirbs ne Lietuvai, o Kaliningrado karinei bazei, Lukašenkos režimui palaikyti ir broliams latviams. Nes net elektros linijų iki šiolei nėra pravesta Lietuvon. Mūsų pramonė naudoja šiluminių elektrinių ir AE veikla nė kiek nesumažino taršos. Lietuvai visada užteko turimų elektrinių be AE. Išvedus kariuomenę, kartu “išėjo” ir karinė pramonė iš Lietuvos. Elektros poreikis sumažėjo tris kartus! Taigi išteklių turime – 50-100 metų. O kur dar nenaudojamos Žemaitijos termininių vandenų atsargos, vėjo energija, taupymas?

Bet pati akivaizdžiausia neįteisybė – tai ekonominio nuostolio dėl AE slėpimas. Jei elektros savikaina 10 centų už

1 kWh, o mes ją pardavinėjame po 4 centus, tai 6 centų nuostolį padengia Lietuvos vartotojas, mokėdamas po 31 centą už 1 kWh. Štai toks “monkės biznesis”. Tai Lietuvos skurdinimas. Ir akiplėšiškai slepiamas. Tai karinės rusų bazės vidury Europos rėmimas pigia elektra – štai ką reiškia KGB rezervisto lojalumas Lietuvai ir buvusio okupanto rėmimas.

Būtina kuo skubiausiai uždaryti AE ir tuo pačiu nuimti nuostolių dengimo našta nuo Lietuvos gyventojų pečių. Tada mūsų šiluminių elektrinių kainuotų 15 centų už kWh. Apie alternatyvių energijos šaltinių įsisavinimą nedviprasmiškai pareiškė ir Europos sąjungos energetikos komisaras. Bet valdžia vaizduoja, kad negirdi. Aišku, kad per visokias perpasiskirstymo organizacijas iš AE pasipelno dar ir tretieji asmenys. Tai tokia skalsi “melžiama karvė”, kad 250 milijonų į vieną pusę ar į kitą – visai nesijaučia. Todėl net tokia ketvirčio bilijono Gudijos skolą galima “numulinti” ir tyku?

SKAITYTOJAI PASISAKO

PATIKSLINIMAS

Mano tėvas Alfonsas Barzdys buvo aviacijos karininkas, vėliau tarnavo pasienio policijoje. Jis buvo vedęs Klaipėdos krašto lietuvių, kuri irgi buvo Mažosios Lietuvos patrioto Endriaus Borcherto duktė – Ona Marta Borchertaitė. Mūsų šeimoje esame jų trys vaikai – Nijolė, Jūratė ir Arvy-

das. Mūsų šeima repatriavo 1941 m. į Vokietiją. Karui pasibaigus emigravome į Australiją.

Tėvas mirė 1972 m., o mama pernai lapkričio mėn. (*Tėviškės žiburiuose* nr. 4, 2006 m. sausio 24 d. psl. 7, yra straipsnis apie mano mamą).

Nijolė Barzdytė-Stelmokienė,
Orland Park, IL

ROYAL LEPAGE

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti.

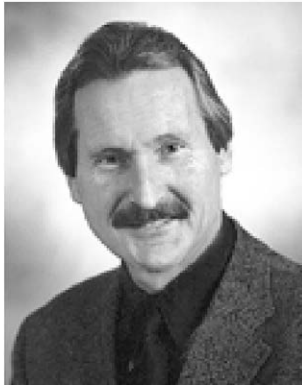
Lina Kuliavienė

2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2

Tel. (416) 762-8255 Fax. (416) 762-8853

Sutton GROUP

ANTANAS GENYS

“Jūsų nekilnojamo turto aptarnavimas nuo 1981”

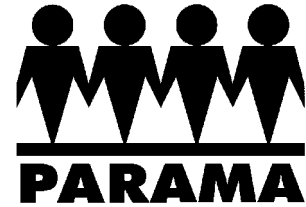
PIRKIMAS ir PARDAVIMAS
PATIKIMOSE RANKOSE!

Dėl nuosavybės įvertinimo skambinkite

(416) 236-6000

Sutton Group-Assurance Realty Inc.

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

AKTYVAI per 142 milijonus dolerių

MOKA UŽ:

1.00% Taupomoji sąskaita
iki 1.40% kasd. palūk. čekių sąsk.
2.25% už 30-89 d. term. indėlius
2.35% už 90-179 d. term. indėlius
2.45% už 180-269 d. term. ind.
2.60% už 270-364 d. term. ind.
3.20% už 1 m. term. indėlius
3.35% už 2 m. term. indėlius
3.40% už 3 m. term. indėlius
3.45% už 4 m. term. indėlius
3.55% už 5 m. term. indėlius
3.00% 1 m. “Cashable” GIC (min. \$75,000)
3.80% už 1 m. GIC invest. pažym.
3.80% už 2 m. GIC invest. pažym.
3.85% už 3 m. GIC invest. pažym.
3.85% už 4 m. GIC invest. pažym.
4.20% už 5 m. GIC invest. pažym.
2.25% RRSP & RRIF (variable)
3.95% RRSP & RRIF 1 m.term.ind.
3.95% RRSP & RRIF 2 m.term.ind.
4.05% RRSP & RRIF 3 m.term.ind.
4.10% RRSP & RRIF 4 m.term.ind.
4.30% RRSP & RRIF 5 m.term.ind.
4.00% už JAV dolerių 1 metų GIC
1.50% už JAV dol. kasd.pal.sąsk.

IMAME:

už asmenines paskolas
nuo 7.00%
už nekilnojamo turto
paskolas (mortgages) su
- nekeičiamu nušimčiu
(fixed rate)
1 metų 5.10%
2 metų 5.50%
3 metų 5.80%
4 metų 5.55%
5 metų 6.00%
- su keičiamu
nušimčiu 6.00%

DUODAME

- asmenines paskolas
- *mortgičius iki 95% įkainoto turto*
- riboto kredito paskolas (Line of Credit)
- komercinius mortgičius

Nuošimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje

NEMOKAMI PATARNAVIMAI

SĄSKAITŲ IŠLAIKYMAS • KREDITO IR DEBITO KORTELĖS
ČEKIAI • PINIGINĖS PERLAIDOS (MONEY ORDERS)
KELIONĖS ČEKIAI (TRAVELER'S CHEQUES)
KANADOS, JAV DOL. IR EURAIS

PASLAUGOS TEIKIAMOS INTERNETU!

GALITE PATIKRINTI SAVO BALANSĄ AR APMOKĖTI SĄSKAITAS
Elektroninis paštas: info@parama.ca

KITOS PASLAUGOS

KELIONIŲ APDRAUDA NARIAMS IR SVEČIAMS IŠ KITŲ KRAŠTŲ
PERSIUNTIMAS PINIGŲ (WIRE TRANSFERS) Į LIETUVĄ IR KITUR

IEŠKOTE DOVANOS?

PARDUODAME LIETUVOS BANKO PROGINES MONETAS

KASOS VALANDOS

Pirmad., antradi. ir trečiadi. nuo 9 v.r. - 3:30 v.p.p.; ketvirtadi. ir penktadi. nuo 9 v.r. - 8 v.r.
LN skyriuje - penktadi. nuo 9 v.r. - 3:30 v.p.p.;
Royal York skyriuje - šeštadi. nuo 9 v.r. - 1 v.p.p.

SKYRIAI:

2975 Bloor St.W., Etobicoke ON M8X 1C1 Telefonas: 416 207-9239
1573 Bloor St.W., Toronto ON M6P 1A6 Telefonas: 416 532-1149

APLANKYKITE MŪSŲ TINKLALAPI: www.parama.ca

ONTARIO LAND SURVEYOR

TOMAS A. SENKUS, B.Sc., O.L.S., O.L.I.P.

40 Burrows Avenue, Toronto, Ontario M9B 4W7

E-mail: tomsenkus@rogers.com

TEL: (416) 237-1893

FAX: (416) 237-0426

BATTLEFORD & 10TH LINE, Mississauga, ON, skubiai parduodamas 9 kamb. namas, pastatytas pagal savininko planus, dvigubas garažas, išbaigtas rūšys, įspūdingas, profesionaliai išbaigtas kiemas (64.57x133.95).

SKAMBINKITE

TEODORUI

STANULIUI, B.A.

416-879-4937

(nešiojamas)

RE/MAX WEST REALTY Inc. Tel. 416 769-1616;
namų 416-231-4937

SPORTAS

Sportinės jaunimo varžybos

Dainavičių pergalė gimtadienio proga Krosnos pagrindinėje mokykloje

AISTĖ SUTKUTĖ

Mielieji, kurgi jūs buvote gegužės 6 d.? Ne Krosnoje? Gaila. Papasakosiu, kokį šįkart gimtadienį atšventė krosniečiai, vilniečiai, punskiečiai bei dainavičiai (gimtadienio kaltininkai iš Alytaus – Krašto apsaugos savanorių pajėgų Dainavos apygardos 1-oji rinktinė). Skamba tikrai solidžiai, tiesa? Ir, be abejo, rimtai. Ai, tiesa... Noriu paminėti, kokį gimtadienį audringai atšventėme – Krašto apsaugos savanorių pajėgų Dainavos apygardos 1-osios rinktinės 15 metų jubiliejų!

Ta proga Krosnos pagrindinėje mokykloje buvo surengtos plataus masto krepšinio varžybos: atvažiuo ir Punksas su treneriu Jonu Vydra, ir Vilnius, kuriuos treniruoja Vaclovas Šimkus, ir komanda iš Krosnos, treneris – Vaidas Jasevičius, ir iš Dainavos treniruotieji kuopos vado padėjėjo vyr. lt. Aurelijaus Selimavičiaus.

Mokyklos direktoriaus Regimanto Jasevičiaus žodis paskelbė šventės pradžią, o skambaus maršo lydumus krepšinininkus salėn iškilmingai įvedė vyr. teisėjas Pranas Sutkus. Kiekvieną komandą pristatė tautiniais drabužiais pasipuošusios Krosnos merginos. Aukščiausio lygio atidarymas. Be vyr. teisėjo varžybose dalyvavo dar keturi teisėjai. Tai jau minėtieji Lenkijos komandos treneris Jonas Vydra, Vaclovas Šimkus, atstovaujantis Vilniui, dar Ričardas Čepanionis bei Evaldas Virbalas iš Lazdijų. O sąžiningą sekretoriatą tą sma-

gujį šeštadienį sudarė Indrė Marcinkutė ir Tomas Malinauskas.

Sporto salėje buvo iškabinotos Lietuvos ir Lenkijos vėliavos. Tuo būdu varžybos įgavo dvišalį statusą. Buvo sugiedotas Lietuvos himnas. Jokio akompanavimo nepadedama, šį kūrinių mums padovanojo krosnietė ketvirtokė Silvija Danauskaitė.

Nuskambėjus himnui, Lietuvos ir Lenkijos lietuvių būrelis, vadovaujamas šaulių kuopos vado, beje ir buvusio Krosnos mokyklos mokinio Gedimino Karausko, buvo iškilmingai išlydėtas žuvusiųjų kapų pagerbti. Gėlės ir žvakutės buvo padėtos prie Didvyrių kapo Kalniškės miške (gegužės 16 dieną jau 61-eriais metais nutolsime nuo to įsimintino, vieno didžiausių ir tragiškiausių partizaninių mūšių Lietuvoje). Aplankyti ir Krosnos kapinėse su mūšiais vienaip ar kitaip susiję kapai: penkių partizanų, dviejų partizanų, nežinomo kareivio ir Krosnos šaulių kuopos vado Tado Šerniaus.

O tuo metu Krosnos mokykloje kalbėjo svečiai: Krosnos seniūnė Sigita Basevičienė, Lazdijų Švietimo, kultūros ir sporto skyriaus vyr. inspektorius Dalius Mockevičius bei pirmą kartą Krosnos mokyklą atradęs Vilniaus kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų reabilitacinio profesinio rengimo centro direktorius Eduardas Endrijaitis, Dainavos apygardos I rinktinės vadas, šių žaidynių idėjos puoselėtojas mjr. Raimondas Matulaitis.

Nukelta į 13-tą psl.

Krosnos krepšinio varžybų iškilmėje dalyvavę pareigūnai. Gieda Lietuvos himną Silvija Danauskaitė. Antroje eilėje iš k.: varžybų vyr. teisėjas Pranas Sutkus, Švietimo, kultūros ir sporto skyriaus inspektorius Dalius Mockevičius, KASP Dainavos apygardos 1-osios rinktinės majoras Raimondas Matulaitis, Krosnos pagrindinės mokyklos direktorius Regimantas Jasevičius

Naujoji Los Angeles lietuvių krepšinio komanda "LA BANGA"

Ntr. iš www.LALithuanians.com

ŠALFASS žaidynės

Gegužės 19-21 d.d. Čikagoje vykusiose 56-osiose Šiaurės Amerikos lietuvių sporto žaidynėse sportininkai iš įvairių JAV valstijų bei Kanados kovojo krepšinio ir keletu kitų sporto šakų varžybose (tinklinio, plaukimo, šachmatų ir stalo teniso).

Gausiausiai – 38 komandos iš 22 lietuviškų sporto klubų – rungtyniavo krepšinio aikštelėse. Stipriausioje vyrų A grupėje visus varžovus nugalėjo ir ketvirtą kartą iš eilės ŠALFASS varžybų nugalėtoja tapo Čikagos "Žalgirio" komanda, baigmėje 82:62 įveikusi "Lituanica" I-ąją komandą. Žalgiriečiai įveikė Toronto "Vyčių", Čikagos "Kretingą" ir "Lituanica" II-ąją komandą. Treti šiose varžybose liko Toronto "Vyčio" krepšinininkai. Naudingiausiai žaidėju pripažintas ir specialiu organizatorių prizu apdovanotas Čikagos "Žalgirio" vidurio puolėjas Egidijus Stanislauskis.

Taurę nugalėtojams įsteigė Amerikos lietuvių fondas. Be to, žaidynių nugalėtojams atiteko ir ALF 1000 JAV dolerių piniginių prizas, kurį "Žalgiris" įteiks savo pasirinktai – Lemonte veikiančiai Maironio lituanistinei mokyklai. 300 dolerių piniginių prizą, kurį įsteigė nekilnojamojo turto bendrovė "Tauras Mortgage", laimėjo taip pat "Žalgirio" komandos žaidėjas Emigijus Lukošius, nugalėjęs kamuolio dėjimo iš viršaus rungtyje. Antras šioje rungtyje liko ir 150 dolerių laimėjo daugkartinis panašių konkursų nugalėtojas, kitas Čikagos "žalgirietis" Egidijus Stanislauskis, o trečiąją vietą ir 50 dolerių prizą iškovojo svečias iš tolimojo Los Angeles – "Bangos" atstovas Artūras Lazdauskas. Beje, šioje komandoje rungtyniauja ir prieš keletą dienų CBS televizijos programoje "Survivor" ("Išlikimas") nugalėtoju pripažintas Santa

Monica, CA, gyvenantis Aras Baškauskas.

B grupės vyrų varžybose stipriausi iš 20-ies varžybų pradėjusių komandų buvo Čikagos "Kauno" krepšinininkai, baigmėje nugalėję taip pat čikagiečius "Lituanica" IV-ąją komandą 89:63. Trečią vietą užėmė "Lituanica" I-oji komanda, o moterų krepšinio varžybas laimėjo Kanados lietuvaite – Toronto "Vyčio" komanda baigmėje įveikusi Hamiltono "Kovą" 53:45. Trečioje vietoje liko Čikagos "Baltijos" moterys. Toronto "Aušra" nugalėjo jaunių "A" klasės krepšinio varžybose (iki 18 m.), kuri įveikė Čikagos "Lituanica" II-ąją komandą 94:75. Trečią vietą užėmė "Lituanica" I-oji. Varžybų baigmės vyko naujojoje Pasaulio lietuvių centro salėje Lemonte. 56-ąsias ŠALFASS pirmenybes organizavo akademinės sporto klubas (ASK) "Lituanica" (pirm. Donatas Siliūnas) bei krepšinio klubas "Žalgiris" (pirm. Svajūnas Masiūnas). **L.R. Misevičius**

Žinios iš Lietuvos

- Buvęs Vilniaus "Lietuvos ryto" kapitonas Robertas Javtokas liepos mėnesį pasirašys sutartį su NBA San Antonio "Spurs" klubu ir pats pasiruošęs sumokėti 50% draudimo sumos, norėdamas gauti klubo leidimą žaisti pasaulio pirmenybėse.

- Lietuvos valstybinės vyrų krepšinio rinktinės strategas bei buvęs Kauno "Žalgirio" vyriausias treneris Antanas Sireika ateinančią sezoną praleis Kazan "Unics" (Rusija) klube.

- Disko metikas Virgilijus Alekna ir toliau skina pergales. Oslo (Norvegija) prasidėjusiose Tarptautinės atletikos federacijos (IAAF) rengiamose "Aukso lygos" varžybose neįskaitinių disko metimo rate Alekna įrankį

nusviedė 68.39 m ir 37 cm aplenkė vengrą Z. Kovag. Trečią vietą iškovojo estas G. Kanter (66.13). Taip pat antrą kartą Vilniuje rengtose Virgilijaus Alekno taurės disko metimo varžybose laimėtojas buvo jų organizatorius, dukart olimpinis bei pasaulio čempionas – V. Alekna, diską nusviedęs 69 m 73 cm. Antras liko estas G. Kanter (65.50) ir trečias – vengras Z. Kovag (65.00).

- Austrijoje vykusiose tradicinėse jaunių (iki 20 metų) "Olympic Meeting" tarptautinėse lengvaatlečių varžybose Viktorija Barvičiūtė laimėjo ieties metimo rungtį (44.70 m) ir pasiekė naują Lietuvos septyniolikmečių rekordą. Artūras Gurklys buvo pirmas rutulio stūmimo varžybose (18.84 m), o Kristina Jasinskaitė greičiausiai nubėgo 800 m nuotolį.
- Norvegijoje vykusiose ke-

turių šalių sportinio ėjimo rinktinė varžybose nugalėjo 10 km rungtyje tapo Lietuvos sportininkė Kristina Saltanovičė, nuotolį nuėjusi per 43 min. 53 sek. ir 23 sekundėmis pagerinusi ankstesnį šalies rekordą. Komandų rikiuotėje nugalėjo Latvijos rinktinė, aplenkusi Lietuvą, Norvegiją ir Švediją.

- Lenkijoje vykusiam XXVII-ajame Europos tradicinio karatė čempionate, kuriame varžėsi daugiau nei 300 sportininkų iš 18 Europos valstybių, aukso medalį bei nugalėtojos taurę suaugusiųjų "Fuku-Go" rungtyje iškovojo Kristina Kacevičiūtė. Individualioje "kata" rungtyje ji užėmė penktąją vietą ir yra pirmoji Lietuvos sportininkė, patekusi į geriausių Senojo žemyno "kata" rungties penketuką. **V.P**

Krašto apsaugos savanorių pajėgų Dainavos apygardos 1-sios rinktinės 15-mečio proga Krosnos pagrindinėje mokykloje š.m. gegužės 6 d. vyko krepšinio varžybos

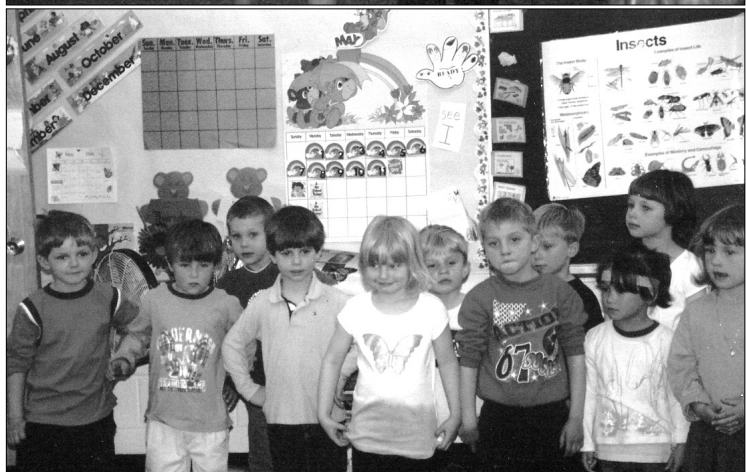

SKAUTŲ VEIKLA

Rankdarbių ir papuošalų pasirinkimas Birutės drėvės paviljone, Toronto skautų-čių Kaziuko mugėje š.m. kovo 5 d. Ntr. R.R. Otto

TORONTO MAIRONIO MOKYKLA

Toronto Maironio mokyklos vyr. darželio mokinukai sveikina savo mamytės š.m. gegužės 13 d. Ntr. V. Zubrickienės

Sportinės...

Atkelta iš 12-to psl.

Atidarymo metu, o ir vėliau, renginį savo šokiais puošė mokyklos aerobikos būrelis šokėjos (vadovė mokytoja Jolita Jasevičienė). Buvo ir tikra, gimtadienio proga paskaninta kareiviška košė, pietums sukvietai visus ir žaidėjus, ir sirgalius. Kažkas pietaudamas mezgė pažintis ar šiaip mandagiai palaikė lengvą pokalbį, o kažkas tiesiog "kvaitinosi", pasak poeto Marcelijaus Martinaičio, nuo pavasario išaulio. Na, o kas nenorėjo košės, galėjo gert arbatos lig valiai.

Vos nepamiršau rezultatų. Nors ir rungtynės draugiškos, tačiau turim nugalėtojus! Žinia, ketvirtąją vietą laimėjo svečiai sveteliai iš Punsko, trečiąją –

Krosna, antrieji tapo vilniečiai, aukso medalį – iškovojo jubilaitai!!! Valio Dainavai! Bravo krepšiniui! Dvi pirmosios komandos Dainavos ir Vilniaus išsivežė gražuoles taures, tretieji – krosniečiai patalpino ją mokykloje garbingoj vietoj, o ketvirtoji – punskiečiai – gražuolius medalius. Ir žaidėjai, ir jiems smarkiai prijauciantys, t.y. treneriai, įstaug vadovai bei šio nuostabaus renginio organizatoriai buvo apdovanoti padėkomis.

Visais šiais dalykais ir renginiu pasirūpino Dainavos rinktinės S5 skyriaus ryšiams su visuomene viršininkas kpt. Kęstutis Pileckas. Jis gi ir pasirinko Krosnos mokyklą. Nuolat būdėjo, kad viskas vyktų taip, kaip sugalvota, Krosnos mokyklos direktoriaus pavaduotojos Audronė Pileckienė ir Jūratė Sutkuvienė.

Moksleivių ir kitų gėlės Kalniškės mūšio didvyriams prie jiems skirto paminklo istorinio mūšio vietoje

JAUNIMO ŽODIS

KARALIAUČIAUS KRAŠTAS

Skambėk, lietuviškas žodi

EMILIJA BUKONTIENĖ.

Kraupiško (Uljanovo) vidurinės mokyklos lietuvių kalbos mokytoja

Balandžio 29 dieną Įsruityje rinkosi Karaliaučiaus krašte lietuvių kalbos besimokantys moksleiviai į tradicinę, jau šeštąją, olimpiadą. Jos tikslas – žadinti mokinių norą kalbėti lietuviškai, mokytis jos, patikrinti mokinių kalbėjimo ir skaitymo, gramatikos ir rašybos įgūdžius.

O mūs šventas lietuviškas žodi, Tu skambėki stebuklingas ir didis.

Šiais Bernardo Brazdžionio, Janinos Degutytės, Anzelmo Matučio, kitų lietuvių poetų posmais susirinkusius į olimpiadą sveikino Įsruities (Černiachovsko) pedagoginės kolegijos moksleivės, pasipuošusios lietuviškais tautiniais drabužiais.

Ši olimpiada pasižymėjo gausiu dalyvių skaičiumi: net 40 mokinių, 20 mokytojų bei būrys svečių. Tai Mažosios Lietuvos fondo atstovė Lietuvoje Rūta Mačiūnienė, Tautinių mažumų ir išeivijos departamento prie Lietuvos respublikos vyriausybės specialistė Violeta Raulynaitienė ir Aušra Dumbliauskienė, nuolatinės talkininkės iš Marijampolės pedagoginės kolegijos dėstytojos Lina Leonavičienė ir Valė Sorakaitė, Tatjana Rodenko, Kaliningrado srities lietuvių tautinės kultūrinės autonomijos pirmininko pavaduotoja.

Sveikinimo žodį tarė organizacinės komisijos pirmininkė, Įsruities kolegijos direktoriaus pavaduotoja J. Komarnickaja. Karaliaučiaus krašto lietuvių kalbos mokytojų sąjungos pirmininkas, olimpiados organizacinės komisijos pirmininko pavaduotojas Aleksas Bartnikas linkėjo olimpiados dalyviams sėkmės, sakdamas, kad pralaimėjusiųjų nebus.

Moksleiviai dalyvavo meninio skaitymo konkurse *Mano gimtasis kraštas*. Skambėjo lietuvių poetų eilėraščiai ir prozos kūrinių ištraukos apie lietuvių kalbą, Tėvynę ir Lietuvą. Nugalėtojais tapo šie moksleiviai: Kristina Grybaitė (Ragainės 2-oji vidurinė), Aurelija Krylova (Įsruitis), Olia Jemeljanova (Įsruitis), Justina Rimkutė (Kraupišk-

kas, Uljanovas), Lina Petuchova (Gumbinė), Rasa Griškaitė (Ragainės 2-oji vidurinė). Mokytojams, ruošusiems moksleivius konkursui, buvo įteikti Padėkos raštai.

Olimpiados dalyviai buvo suskirstyti į dvi grupes. Mokiniamis reikėjo skaityti tekstą, jį atpasakoti, atsakyti į klausimus, pasakoti pasirinkta tema, atlikti užduotis raštu.

Pirmajai grupei priskirti moksleiviai, kur lietuvių kalba dėstoma kaip dalykas. Šios grupės nugalėtojai: Kristina Grybaitė (Ragainės 2-oji vidurinė), Vitalijus Žarikovas (Karaliaučiaus 35-asis licejus) ir Kristina Simonavičiūtė (Ragainės 2-oji vidurinė).

2-osios grupės 1-ojo pogrupio dalyviai – 2-4 klasių lituanistinių mokyklų ir fakultatyvų moksleiviai. Prizinės vietos paskirtos Zofijai Sirvydaitei (Naujosios-Timiriavezo vidurinė), Stasiui Griškui (Būdviečių vidurinė), Aurelijai Krylovai (Įsruitis).

2-osios grupės II-ojo pogrupio dalyviai – lituanistinių mokyklų ir fakultatyvų 5-12 klasių moksleiviai. Laimėtojais pripažinti: Romas Andriulionis (Kaukėnų vidurinė), Lina Petuchova (Gumbinės vidurinė), Olia Jemeljanova (Įsruitis) ir Ilona Tarasevičiūtė (Tilžės sekmadieninė mokykla).

Mokytojai: Aldona Bursteikienė, Liucija Glinskienė, Jonas Glinskis, Angelė Nikolajeva, Tatjana Rodenko, Irena Šapalienė, Ksavera Butautienė, Irena Tiriuba, Lena Žeimytė; ruošę mokinius olimpiadai buvo apdovanoti Padėkos raštais. Moksleiviams, olimpiados prizininkams, buvo įteikti medaliai, diplomai ir asmeninės dovanos.

Mokytojų pasitarime buvo kalbama aktualiais darbo klausimais. Tai apie skelbiamą konkursą kitiems mokslo metams ir sutarčių sudarymą, studijas Lietuvoje, vasaros stovyklas, lietuviškos mokyklos steigimą Tilžėje ir kt.

Už lėšų panaudojimą atskaitė mokytojas Jonas Glinskis. Mažosios Lietuvos lietuvių draugija finansavo 38 projektus. Iš draugijos gautomis lėšomis buvo organizuotos ekskursijos į Lietuvą ir po Karaliaučiaus kraštą,

šventės, įsigyta mokymo priemonių, organizuoti seminarai, kiti renginiai.

Apibendrinusi olimpiadą, Marijampolės pedagoginės kolegijos dėstytoja L. Leonavičienė džiaugėsi, kad lietuviškos ugnelės Karaliaučiaus krašte dega vis ryškiau, kad olimpiadai mokiniai gerai paruošti. Ji dėkojo mokiniams ir mokytojams už įdėtą trūšą, ruošiantis olimpiadai. Dėstytoja davė naudingų patarimų, į kuriuos reikia atkreipti dėmesį. Tai sceninė kultūra, kalbos tempas, akcento ir tarties klaidos, bendravimas su žiūrovais skaitant kūrinius.

Buvo apibendrinti rašinių konkurso *Mano kraštas – Mažoji Lietuva* rezultatai. Mokytojų sąjungos pirmininkas Aleksas Bartnikas už aktyvų dalyvavimą konkurse diplomus ir dovanas įteikė Gerdai Bružinskaitei (Gumbinės vid.), Kamilei Vlasičevai (Tilžės sekmadieninė), Romui Grubliui (Ragainės 2-oji vidurinė), Kristinai Vaičiulytei (Įsruitis), Stasiui Griškui ir Linai Genytei (Būdviečių vidurinė), Šarūnui Rimkui, Elenai Karniuchovai ir Justinai Rimkutei (Kraupiško vidurinė).

Kelionės išlaidas į Įsruities olimpiadą, kaip ir kitais metais, padengė Mažosios Lietuvos fondas. Sąjungos pirmininkas Aleksas Bartnikas padėkojo dalyviams, visiems rėmėjams, atsišveikino iki kitos olimpiados, sakdamas, kad lietuviškas žodis tvirtai skamba Karaliaučiaus krašte.

Olimpiados atidaryme kalba Marijampolės pedagoginės kolegijos dėstytoja L. Leonavičienė

Šeštosios lietuvių kalbos olimpiados prizininkai

TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ interneto tinklalapis www.tzib.com laukia jūsų apsilankymo. Kviečiame susipažinti su juo ir siųsti savo pastabas elektroniniu paštu - tevzib@pathcom.com

MYLIMAI MAMAI

AŲA
ONAI STONKUTEI -
JANUŠKEVIČIENEI

mirus

nuoširdžią užuojautą reiškiamo valdybos išdininkui
dr. ČESLOVUI JONIUI, jo šeimai ir artimiesiems –

TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ valdyba ir darbuotojai

AŲA

EDVARDUI AUŠTRUI

mirus Bostone, JAV,

nuoširdžią užuojautą sesutei IRENAI ŽEMAI-
TIENEI reiškia –

Lietuvių Namų moterų būrelis

MIELAM BROLIUI

AŲA

EDVARDUI AUŠTRUI

mirus Bostone, JAV,

gilią užuojautą reiškiamo jo seseriai IRENAI ŽE-
MAITIENEI su vyru ALGIU bei visai jo šeimai ir
artimiesiems –

B.J. Bedarfai

P.B. Sapliai

P.V. Gulbinai

A.A. Sukauskai

A.I. Jurcevičiai

A. Genčiuviene

SMITH MONUMENT CO. LTD

(nuo 1919 metų)

- ▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
- ▲ Puošiame lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
- ▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
- ▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.

Skambinti tel. (416) 769-0674

Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair)
Toronto, Ontario M6N 3P7

MARGUTIS Parcels

4134 Dundas St. West, Toronto, ON. M8X 1X3 Fax: (416) 233-3042

Sekantis siuntimas LAIVU į Vilnių
2006 m. birželio 6 ir 20 d.d.

***

Sekantis siuntimas LĖKTUVU į Vilnių
2006 m. birželio 6 ir 20 d.d.

Visi paketai turi būti į mūsų pagr. raštinę
PRISTATYTI iki NURODYTŲ DATŲ

Tel: (416)233-4601

\$300* COUPON **\$300***
off for 1 parcel **off**
* coupon is valid only at "Margutis-Pysanka" head office.

Solistės mirties metinės

Buvusi Lietuvos valstybės operos solistė Pranė Radzevičiūtė-Klimienė mirė 2005 m. birželio 18 d. Hamiltone, Kanadoje. Apie ją buvo išspausdintas platus Petro Petručio straipsnis *Drauge*, 2005 m. spalio 15 d.

P. Petrutis priminė, kad Pranė Radzevičiūtė gimė 1910 m. balandžio 7 d. Žuveliškių kaime, Raseinių valsčiuje ir apskrityje. Augo aštuonių vaikų šeimoje. Ji vaikystėje svajojo apie mokslą muzikos mokykloje. Ji buvo priimta į Lietuvos operos chorą, tapo Kauno muzikos konservatorijos prof. Vl. Grigaitienės auklėtine. 1934 m. baigusi studijas konservatorijoje, gavo valstybinę stipendiją į Šv. Cecilijos konservatoriją Romoje. Grįžusi į Lietuvą, 1935 m. sausio 6 d. debiutavo valstybiniame teatre, operoje *Faustas*, atlikdama Margaritos vaidmenį. Dainuodama Lietuvos operoje, savo repertuare turėjo per 40 vaidmenų.

Dainavimo studijas gilino Prancūzijoje ir vėl Italijoje. Dainavo Lietuvos miestuose surengtuose koncertuose, taip pat Paryžiaus, Vienos, Budapešto, Berlyno, Rygos, Talino radijų laidose.

Su tūkstančiais kitų lietuvių P. Radzevičiūtė 1944 m. pasitraukė į Vokietiją, kur gyveno Kempeno lietuvių pabėgėlių stovykloje. Koncertavo įvairiose lietuvių gyvenamose vietovėse. Vėliau atvyko į Kanadą, sudarius darbo sutartį, kurią teko atlikti New Brunswick provincijoje, dirbant namų ruošoje ir žemės ūkyje.

Solistė Pranė Radzevičiūtė, koncertavusi Vašingtone, JAV, 1962 m. su akomp. S. Gailevičiumi (kairėje) ir sol. V. Verikaičiu

Ten ji pagarsėjo savo dainavimu, pasirodė vietiniuose kanadiečių koncertuose, sulaukė šiltų įvertinimų. Baigusi darbo išpareigojimus, atvyko į Torontą ir įsijungė į apylinkės kultūrinį gyvenimą, koncertavo Kanados ir JAV lietuvių telkiniuose.

P. Radzevičiūtė buvo ištekejusi už Antano Klimo, mirusio prieš keliolika metų. Pastaraisiais savo gyvenimo metais gyveno su savo jaunesne seserimi Alicija Šešelgiene Hamiltone. **Kor.**

AŲA

PETRUI KARECKUI

mirus,

nuoširdžią užuojautą reiškiamo žmonai TEKLEI ir
šeimai –

Hamiltono Aušros Vartų parapijos choras

AŲA

MEČISLOVUI TREČIOKUI

mirus,

reiškiamo nuoširdžią užuojautą broliui VITUI ir jo
šeimai bei giminėms Lietuvoje –

Jurgis ir Mary Zlatkai

KELIONIŲ DRAUDIMĄ parūpinu keliaujantiems į užsienį ir atvykstantiems į Kanadą. Skambinti Mariui Rusinui tel. 416 588-2808 (ext. 26) dienos metu.

"BALTIC TREE SERVICE". Genėju ir apsaugau nuo ligų bei kenkėjų, visų rūšių medžius, krūmus pigiai ir tvarkingai. Pagražinsiu jūsų kiemo vaizdą! Darius Lelis: 647-519-2299 (nešioj.)

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauu būdu – sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kuriuo laiku tel. 416 503-1687.

VASAGOJE IŠNUOMOJAMOS dvi kabinos po du kambarius; šiltas ir šaltas vanduo, gali tilpti po 3 ar 4 žmones. Pirmenybė imantiems visą vasarą. Tel. 1-705-429-4120 arba 416-231-4249.

• Daugiau melstis už tuos, nuo kurių ka nors blogo buvau patyręs.
(Iš pal. J. Matulaičio užrašų)

MARLATT FUNERAL HOMES

Marlatt laidotuvių namai jau daug metų
teikia aukštos kokybės paslaugas
erdviose patalpose

*Mes jaučiamės naudingi galėdami ir
toliau teikti paslaugas*

HAMILTONO LIETUVIŲ BENDRUOMENEI

615 Main Street East
Hamilton 528-6303

195 King Street West
Dundas 627-7452

Alan D. Macdonald
Manager

JUOZAS (JOSEPH) NORKUS Re/max West įstaigoje
ilgiausiai dirbantis agentas♦ 30 metų namų remonto patyrimas ♦
Daugiau kaip 22 metai pardavimo-pirkimo patyrimas ♦ Namų nuomojimų ir nuomininkų reikalų specialistas.**RE/MAX** West Realty Inc.
1678 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P
1A9. Skambinti bet kuriuo metu įstaigos
tel. 416 769-1616, namų - 416 769-3577

Nemokamas namų įvertinimas

Bloor West Village

DENTAL CARE

Dr. J. Birgiolas

Dr. S. Dubickas

Dr. N. Mikelėnaitė-Archer

2373 Bloor St. West

Tel. (416) 763-5677

ORTODONTĖDr. Skaistė Našlėnaitė
D.D.S., M.Sc., Ortho. Dip., FRCD (C)Royal York Orthodontics
3029 Bloor Street West
(prie naujos 'PARAMOS')Toronto ON, M8W 1C5
Tel. (416) 207-0885

Kviečiame mažus ir didelius!

ORTODONTAS

(Orthodontist)

DR. R. KARKA, D.D.S. M.s. Dip. Orth.

2326 Bloor Street West, Suite 200
(Prie Jane gatvės)

416 769-2526

TORONTO LIETUVIŲ PENSININKŲ KLUBAS

RENGIA EKSKURSIJĄ! "NIAGARA FALLS"

birželio 28 d. nuo 9 v.r. iki 6 v.v., vykstame iš "Vilniaus rūmų"

KELIŅŲ PROGRAMA:

- ♦ Laivas "Maid of The Mist" ♦ Casino ir pietūs ♦
-
- ♦ "IMAX" kinas ir "Parkway" užkandžiai ♦
-
- ♦ muzika - Lilijos Turūtaitės ♦

KAINA asmeniui \$65, sumokėkite administracijai savaitę prieš išvyką

Tel.: 416-762-1777

IMMIGRATION

D&G Europe Consulting

421 Gilmour Street, Suite 201

OTTAWA, Ontario, K2P 0R5, CANADA

Fax: (613) 730-7023; Tel: (613) 230-7207;

Toll free: 1-866-311-4692

Our email address: DandGEuropeConsulting@bellnet.caVisit our website at: www.mycanadaimmigration.comIn 15 years of operation we have brought to Canada over
1500 families of legal immigrants from 14 different countries.**Immigration authorities no longer deal with
unregulated consultants!!**All members of our staff are bilingual Certified Canadian
Immigration Consultants, recognized by the Canadian
Government and licensed by CSIC.**Free evaluation for both main selection systems:
Federal and Quebec.****Skilled workers and Business immigrants,
Work Permits, Student and Visitor Visas, Refugee Claims**
• Consultations in Toronto and Montreal by appointment •**PADĖKA**Nuoširdus ačiū PARA-
MAI, Kanados lietuvių fondui
ir Priskėlimo kredito koope-
ratyvui už dalyvavimą mūsų
koncerte, už pritarimą, palaikymą
ir dosnumą, parodytą visiems
mūsų choristams, kurie važiuoja
į Dainų šventę Čikagoje. Mes
važiuojame su dideliu džiaugsmu
ir pasididžiavimu, kad tikrai
mūsų rėmėjai - jūs - suprantate
ir įvertinate mūsų darbą. Dainuosime
iš širdies! Visų vardu -
Dalia Viskontienė**AUKOS**Šv. Jono lietuvių kapinėms
aukojo: \$1,000 - J. Kuzmienė;
\$200 - G.W. Drešeriai, E. Petrutis;
\$100 - A.R. Jasinevičiai, F. Juzėnas,
R. Ročytė, V. Kėžinaitis, A.K. Biretos,
I. Bušauskienė, J.M. Astrauskai,
A. Ramanauskienė, T.D. Chornomaz,
M. Zubrickienė, A.I. Kusinskiai, I. Girnienė,
O. Skrebūnienė, A.A. Rukšiai, S. Vyskupaitienė,
I. Nacevičienė; \$50 - O. Dementavičienė,
J. Kavaliauskienė, V. Jasinevičienė,
A. Valadkienė, G. Agurkienė, A. Ulba,
A. Keršis, L. Einiškienė, A. Laugalys,
F. Venckevičius, L. Balsys, J. J. Šarūnai,
R. Puteris, Z. Augaitienė, Z. Vaičieliūnienė,
H. Vaičieliūnaitė, M. Povilaitienė,
A.I. Zalagėnaitė, A. Dobienė, D. Beržaitytė,
B. P. Sapliai, D. Simanavičienė, S.E. Kuzmickai,
G.B. Čizikai, A. Petkevičienė, R.J. Dūdos,
I. Paškauskienė, D. Barkauskienė, G. Jocas,
N. Vytė, E. Benetis; \$40 - B.A. Samsonai,
D. Styra, R. Šakalinis, J. Račkauskas; \$30 -
J. Vėgienė; \$25 - A. Kanapka, V. Lukošius;
\$20 - B. Petrušaitis, L. Kriščiūnas,
P.T. Pargauskai, R. Mileris, P. Čiurlys,
P. Stauskas, R. Bartminas, M. Ranzos;
\$10 - A. Masionienė, J. Kėžinaitis; \$5 -
L. Stosiūnas.**KLF ŽINIOS**

KLF valdybos posėdyje gegužės 29 d. Priskėlimo paraprijos patalpose dalyvavo KLF valdybos vicepirm. A. Nausėdas, išd. V. Jonušonienė, sekr. D. Sher, narys R. Kalendra, V. Stanevičienė (KLB atstovė), administratorius L. Baziliauskas ir KLF tarybos pirm. A. Pabedinskas. A. Nausėdas painformavo apie praėjusį metinį Fondo susirinkimą ir apgailestavo, kad informacinis straipsnis, paruoštas spaudai tuoj po susirinkimo, spaudoje pasirodė po keturių savaičių. Po metinio susirinkimo pasiskirstyta pareigomis: 2006-2007 metų kadencijai A. Nausėdas - vicepirm., V. Jonušonienė - išd., posėdžių protokolų sekr. - R. Kalendra, D. Sher - spaudos sekretorė. V. Stanevičienė atstovaus KLB. Naujas valdybos pirmininkas-ė bus paskirtas birželio mėn.

Valdyba išklause išdininkės pranešimą ir patvirtino išlaidas; gautas \$6691.66 likutis iš a.a. A. Basalyko palikimo ir "Paramos" kredito kooperatyvo 2000 dol. auka. Nustatyta data metiniam susirinkimui, kuris įvyks 2007 m. balandžio 22, sekmadienį, Toronto Priskėlimo paraprijos patalpose. Kitas valdybos posėdis - rugsėjo 11 d., įprastoj vietoj. D.B.S.

HomeLife Realty
Plus Ltd.
2261 Bloor Str. W.
Toronto, Ont. M6S 1N8**NIJOLĖ B. BATES**Tel. (416) 763-5161
Fax: 416 763-5097Prašau kreiptis visais namų
pirkimo-pardavimo reikalais.
Patyrimas šioje srityje nuo 1987 m..**ARTĖJA 12-asis PLJ
KONGRESAS!**KVIEČIAME VISUS DALYVAUTI IR
PAREMTI KONGRESĄ!**ATIDARYMO ŠVENTĖ**

birželio 24, šeštadienį, Toronto Lietuvių Namuose

6 v.v. - kokteiliai 7 v.v. - vakarienė

Bilietai: \$65 - asmeniui, \$50 - jaunimui

DRAUGYSTĖS VAKARIENĖ

liepos 1, šeštadienį, Hamiltono Jaunimo centre

6 v.v. - kokteiliai 7 v.v. - vakarienė

Bilietai: \$65 - asmeniui, \$55 - jaunimui

ATSISVEIKINIMO VAKARAS

liepos 8, šeštadienį

Montrealio Šv. Kazimiero paraprijos salėje,
3426 rue Parthenais

6 v.v. - kokteiliai 7 v.v. - vakarienė

Bilietai: \$65 asmeniui, \$45 jaunimui

BILIETUS ĮSIGYTI:

el. paštu info@kongresas.org,

pas R. Vanagaitę Hamiltono tel. 416-904-1596

pas R. Samonytę Toronte tel. 905-282-0919

Advokatas**ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LLB.****PACE LAW FIRM**

- ♦ asmeninės žalos, atsiradusios ryšium su kūno sužalojimu, išieškojimas
-
- ♦ imigracija į Kanadą
-
- ♦ testamentų sudarymas
-
- ♦ palikimų tvarkymas
-
- ♦ nekilnojamo turto pirkimas/pardavimas
-
- ♦ konsultacijos Lietuvos respublikos teisės klausimais

295 The West Mall, 6th Floor, Toronto, ON M9C 4Z4

Tel. 416 236-3060

Fax 416 236-1809

RE/MAX
Realty Specialists Inc.
Independently Owned and Operated**Birutė (Betty) Bartusevičius**
Sales Representative2691 Credit Valley Rd., Suite 101
Mississauga, Ontario L5M 7A1
Fax: 905-828-2829

Bus: 905-828-3434

Cell: 416-427-1875

DANTŲ GYDYTOJA**Dr. Gintarė Sungailienė**

115 Lakeshore Rd.E.

Mississauga, Ont. L5G 1E5

(Į vakarus nuo Hurontario)

Tel. 905 271-7171

**Kanados Lietuvių
Lithuanian Canadian**

1 Resurrection Rd. Toronto ON M9A 5G1

**Fondas
Foundation**

Tel.: 416-889-5531

Elektroninis paštas: klfondas@on.aibn.comJūsų sutelktas pagrindinis kapitalas Fonde per 44 metus
Kanados lietuvių organizacijoms davė 1.96 mln. dol.,
pagalbai Lietuvoje 0.47 mln. dol. bei studentų stipendijoms
Kanadoje ir Lietuvoje 0.35 mln. dol.**Remkime Kanados lietuvių fondą
ir prisiminkime jį savo testamentuose!**Raštinės darbo valandos: pirmad. ir trečiad. nuo 11 v.r. iki 3 v.p.p.
Telefonas veikia nuo pirmad. iki penktad. tarp 9 v.r. ir 5 v.v.
Išrašome pakvitavimus atleidimui nuo pajamų mokesčių.

TORONTO

Anapilio žinios

• Ateinantį sekmadienį bus renkama Toronto arkivyskupijos įsakyta antroji rinkliava Share Life.

• Birželio 3, šeštadienį, pakrikštytas Rimo ir Zitos (Kalinauskaitės) Kružikų sūnus Aras-Lukas.

• Birželio 3, šeštadienį, palaidota a.a. Eugenija Pakauskienė, 87 m. amžiaus, iš Chatham miesto, anksčiau gyvenusi Windsor mieste.

• Lietuvoje mirė a.a. Kazė Bernienė, sesuo mūsų parapijiečių Janinos Vėgienės.

• Punsko apylinkėje mirė a.a. Ona Zimnickienė, mama mūsų parapijiečio Antano Zimnicko.

• Lietuvos kankinių parapijos choras vasaros metu atostogauja. Todėl prašome Mišių metu visus įsijungti į bendrą visiems gerai žinomų giesmių giedojimą.

• Sibirinių trėmimų minėjimas Delhi apylinkėje bus birželio 17, šeštadienį, Šv. Kazimiero šventovės salėje tuojau po 3 v.p.p. Mišių.

• Anapilio knygyne jau gauta *Lithuanian Heritage* žurnalo gegužės-birželio mėnesių laida. Taipgi galime įsigyti 16 garsajuosčių komplektą Naujojo Testamento lietuviškai ir daug įvairių vaizdajuosčių, garsajuosčių bei garsaploksčių (CD) papiginta kaina.

• Mišios sekmadienį, birželio 18: 9.30 už a.a. Adolfą Vana-gą; 11 v.r. už parapiją; Vasagos Gerojo Ganytojo šventovėje birželio 18, sekmadienį, 2 v.p.p. už Liegų ir Lapavičių mirusius; Delhi Šv. Kazimiero šventovėje birželio 17, šeštadienį, 3 v.p.p. už a.a. Juozą Venciu.

• Šv. Jono lietuvių kapinėms po \$100 aukojo: V. Poškaitis, S. Styrienė, L.O. Rimkai.

Prisikėlimo parapijos žinios

• Praeitą sekmadienį per 10.45 v.r. Mišias, visiems Mišių dalyviams ir parapijos jaunimo chorui sugiedojus giesmę *Apsaugok Aukščiausias*, gėlių puokštė ir malda buvo prisiminti Sibiro tremtiniai. Šį trečiadienį, birželio 14, 7 v.v. šios parapijos šventovėje baltiečiai minės Sibiro trėmimų aukas ekumeninėmis pamaldomis.

• Lietuvos kariuomenės kapelionas kun. kapitonas Remigijus Monstvilas, keletą savaitių viešėjęs parapijoje, šią savaitę grįžta į Lietuvą. Dėkojam jam už kasdienį dalyvavimą liturgijoje ir parapijos veikloje.

• Santuokos sakramentui ruošiasi Michelle Plučaitė su Richard Evans ir Gabrielė Pabrėžaitė su William Flores.

• Birželio 10 d. parapijos patalpose Pranas Krilavičius giminių ir artimųjų tarpe atšventė savo amžiaus 90-tąją sukaktį.

• Kun. Antanas Saulaitis, SJ, birželio 22, ketvirtadienį, nuo 5.30 iki 7 v.v. papasakos visiems besidomintiems apie gyvenimą Lietuvoje.

• Birželio 12 d., palaidota a.a. Sofija Taršiūnienė, 97 m. Paliko dukrą Sofiją Vaičiūniene su šeima. Montrealyje mirė a.a. Ona Stonkutė-Januškevičienė, 96 m. Paliko dukrą Gražiną, sūnus Tadą ir dr. Česlovą Jonį su šeimomis.

• Parapijiečiai, pasiskolinę iš parapijos stalų, kėdžių, indų ir kitokių reikmenų, prašomi juos sugražinti.

• "Kretingos" stovyklavietės priežiūros sekcija skelbia vaju, kviečia visus paaukoti remontams. Wasaga Beach miestas reikalauja įvesti miesto vandenį ir dar reikia atlikti daug kitų darbų, kuriems medžiagos šiuo metu yra brangios.

• Mišios sekmadienį, birželio 18: 8 v.r. už a.a. Ireną Morkūnienę; 9 v.r. už a.a. Elvyrą Šelmienę; 10.45 v.r. už a.a. Praną ir Konstanciją Šukevičius, už a.a. Bronių Urbonavičių, už Juknų šeimos mirusius; 12.15 v.d. už gyvus ir mirusius parapijiečius.

• "Labdaros" senelių namų 4-ųjų metų gyvavimo proga, pažymint Pensininkų mėnesį, birželio 20, antradienį, 2 v.p.p. "Labdaros" sode įvyks braškių vaisės su svečiais iš "Vilniaus" rūmų. Kviečiami visi pensininkai. Skambinti Donna 416 232-2122 iki birželio 16 d. Inf.

Išganytojo parapijos žinios

• Pamaldos birželio mėnesį vyks įprastu laiku, 11.15 v.ryto.

• Sekmadienį, liepos 2 pamaldų nebus.

• Nuo sekmadienio, liepos 9, pamaldos vyks 9.30 v.ryto. Tai tęsis iki 2007 metų birželio mėnesio pabaigos. Pamaldos su Šv. Komunija įvyks liepos 9 d.

Lietuvių Namų žinios

• Birželio 11 d. LN svetainėje pietavo 145 svečiai. Pranešimą padarė ir su svečiais supažindino Moterų būrelio narė G. Bižūnienė.

• Birželio 18 d. nuo 11 v.r. iki 2 v.p.p. LN svetainėje įvyks pietūs Tėvo dieniui paminėti. LN Moterų būrelis pasveikins visus tėvelius su gėle ir pavaišins gėrimu. Nuo 2 v.p.p. vyks jaunųjų talentų koncertas "Sveika, vasara", kurį rengia LN Kultūros komisija.

• LN valdybos posėdis – birželio 21 d. LN seklyčioje.

KLB ŽINIOS

• KLB raštinės darbo valandos vasaros metu (nuo birželio 12) iki rugsėjo 4 d.: trečiadieniais nuo 9 v.r. – 8 v.v., ketvirtadieniais nuo 9 v.r. – 7 v.v., penktadieniais nuo 9 v.r. – 1 v.p.p. Inf.

AUKOS

• A.a. Henriko Sukauskio mirties atminimui, giliai užjausdami jo žmoną Liudą ir visą jo šeimą, Alina ir Inocentas Jurcevičiai *Tėviškės žiburiams* aukojo \$50.

• A.a. Reginos (5 metų) ir Petro (15 metų) Bražukų mirties metinių prisiminimui sesuo Alvina Ramanauskienė *Tėviškės žiburiams* aukojo \$200.

• A.a. Mečislavui Trečiokui mirus, užjausdami jo brolių Vyta su šeima Kovai su vėžiu ir džiava sergantiems vaikučiams Lietuvoje aukojo: \$50 – V. Trečiokas; po \$20 – D. Baziliauskienė, B. Kazlauskaitė, M. Povilaitienė, I.A. Zalagėnai, A.D. Bajorinai. M.P.

Reikalinga mokytoja lituanistinių kursų programai dėstyti, kuri mokėtų lietuvių kalbą ir turėtų Ontario provincijos mokytojos pažymėjimą vyresniųjų klasių mokymui. Skambinkite tel. 416 621-9472 ir palikite žinutę. N.B.

IEŠKOMA DVIEJŲ ASMENŲ dirbti virtuvėje šių metų "Romuvos" stovykloje nuo liepos 29 d. iki rugpjūčio 12 d. (darbas apmokamas). Skambinti Mariui Rusinui tel. 416 588-2808, ext. 26 arba 416 898-5214.

MONTREALQUE

Aušros Vartų parapija

• Aušros Vartų šventovėje birželio 11 d. Mišias atnašavo klebonas kun. V. Gedvainis. Po Mišių pakvietė prie altoriaus buvusią ilgametę KLK moterų dr-jos Montrealio skyriaus pirmininkę, *Vaiko tėviškės namų* šalpos atstovę Genovaitę Kudžmienę ir įteikė jai popiežiaus Benedikto XVI palaiminimą. Per Mišias vargonavo ir po Mišių du savo kūrinius pagrojo naujoji vargonininkė Wilhelmina Tiemersma.

• Trečiadienį, birželio 14, 1 v. p.p. klebonijoje bus rodomas filmas *Įsimylėjau Lietuvą*.

• Šeštadienį, birželio 17, 3 v. p.p. "West Island Blues" festivalyje Dollarddes Ormeaux parke, 12001 de Salaberry, DD.O. gros ir lietuvių orkestras "Pegasus", savo veiklą pradėjęs prieš 25 metus. Jį sudaro – Kęstutis Skučas, Romas Staškevičius, Tadas Valinskas ir Claude Despatie. Jie paskutinį kartą grojo per "Lito" penkiasdešimtmečio sukakties minėjimą-pokylį. D.S.

Šv. Kazimiero parapija

Š.m. birželio 10 d. St. Dominic – Šv. Kazimiero parapijų golfo diena lietuviams žaidėjams su organizatoriais Malcolm ir Edythe Mackenzie (su trofėjomis)
Ntr. Vidos Lietuvninkaitės

ADAMONIS CASTELLI INSURANCES

LABRECQUE, BROUILLETTE, CASTELLI INC.

1001 SHERBROOKE ST.E., SUITE 555, MONTREAL, QUE. H2L 1L3

TEL: 514-286-1985 FAX: 514-286-1981

Joana Adamonis A.I.B. Petras Adamonis C.I.B.

LITAS

Montrealio lietuvių kredito unija

1475, rue De Sève, Montréal (Québec H4E 2A8)

Tel.: (514) 766-5827 FAX: (514) 766-1349

Maironio mokyklos žinios

• Dėmesio, tėveliai! Vaikai, gimę 2002 m., galės lankyti jaunesniųjų darželį. Nauji mokslo metai prasidės š.m. rugsėjo 16 d., 10 v.r. Mokyklos pavadinimas - "Our Lady of Peace", adresas - 70 Mattice Ave. (prie Bloor ir Kipling g.).

• Maironio mokyklos iškilmingas mokslo metų užbaigimas sėkmingai praėjo Prisikėlimo parapijos patalpose penktadienį, birželio 9, 6 v.v. Buvo Mišios, pažymėjimų įteikimas, programa bei šilta vakarienė. Aštunto skyriaus abiturientai: Lukas Byra, Rita Dunphy, Saulius Grybas, Matas Jaglowitz, Larisa Kriščiūnaitė, Skaidra Puodžiūnaitė, Emilija Puterytė, Aras Repečka, Ugnė Sabaliauskaitė, Aleksandra Šarūnaitė, Eglė Štuopytė, Jonas Sungaila, Lukas Tatarsky ir Aivaras Žabas. Aukštesniųjų lituanistinių kursų abiturientai: Rasa Kisielytė, Tomas Krakauskas, Daina Paškauskaitė, Virginija Pečiulytė, Viktorija Pečiulytė, Darius Paznėkas, Algis Puteris, Gintarė

Ragainytė, Danielius Šarūnas, Lukas Simukėnas, Austina Tarvydaitė ir Evaldas Žabas.

• Atsisveikiname su administratore Donata Puteriene bei su mokytojais Monika Raščiauskienė, Joana Lasiene, Virginija Zenkevičiūtė-Saccocia, Diana Balsiene-Calderon ir Dalia Viskontiene. Aukštesniuose lituanistiniuose kursuose atsisveikiname su ved. Nijole Benotiene ir mkt. Jolita Žabiene.

• Dėkojame Giedrai Paulionienei, padovanojusiai vertingą istorijos knygą bibliotekai.

• Ieškome norinčių mokytis kanklių grojimą arba dainavimą. Kreiptis į ved. Virginiją Zubrickienę, tel. 905 271-6859.

• Linkime sėkmės vyresniems mokiniams ir kursantams, kurie dainuos 8-oje Dainų šventėje Čikagoje, liepos 2 d., paruošti Nijolės Benotienės ir Dalios Viskontienės bei padėjėjų.

• Aplankykite mūsų tinklalapį www.mairioniomokykla.net.

Živilė

Dainininkai "Volungės" choro 30-mečio ir į 8 Dainų šventę vyksiančių chorų koncerte, įvykusiame birželio 4 d. Toronto Prisikėlimo parapijos salėje
Ntr. K. Poškaus

• PARDUODU gražią sofą su foteliu (\$300), barą-šaldytuvą (\$45), kitus fotelius, kėdes, drabužius 8-10 dydžio. Keliuosi gyventi į BC. Priimsiu rimtus pasiūlymus. Skambinti tel. 416 767-2002.

• GALIMYBĖ PAPILDOMAI UŽSIDIRBTI laisvu nuo darbo metu, dirbant amerikiečių kompanijoje marketingo būdu. Tel. 416 670-8436.

• "ESTATE" parduodami "teak" medžio baldai. Valgomasis su medžio ir stiklo bufetu, "teak" ir stiklo kavos stalas (apvalus) ir salonas. Geroje būklėje. Pigia kaina. Skambinti 905 238-5042

• Toronto lietuvių kredito kooperatyvas PARAMA bus uždarytas šeštadienį, liepos 1 ir pirmadienį, liepos 3.